

195/1998 Z.z.

ZÁKON

z 19. mája 1998

o sociálnej pomoci

Zmena: 389/1998 Z.z.
Zmena: 155/1999 Z.z.
Zmena: 450/2000 Z.z.
Zmena: 450/2000 Z.z.
Zmena: 416/2001 Z.z.
Zmena: 416/2001 Z.z.
Zmena: 534/2002 Z.z.
Zmena: 416/2001 Z.z., 507/2002 Z.z., 724/2002 Z.z.
Zmena: 453/2003 Z.z., 599/2003 Z.z.
Zmena: 45/2004 Z.z.
Zmena: 141/2004 Z.z.
Zmena: 191/2004 Z.z.
Zmena: 365/2004 Z.z.
Zmena: 453/2004 Z.z.
Zmena: 564/2004 Z.z., 721/2004 Z.z.
Zmena: 257/2005 Z.z.
Zmena: 305/2005 Z.z.
Zmena: 471/2005 Z.z.
Zmena: 573/2005 Z.z.
Zmena: 674/2006 Z.z.

Národná rada Slovenskej republiky sa uzniesla na tomto zákone:

PRVÁ ČASŤ

ZÁKLADNÉ USTANOVENIA

§ 1

Predmet úpravy

Tento zákon upravuje právne vzťahy pri poskytovaní sociálnej pomoci, ktorej cieľom je zmierniť alebo prekonať s aktívnou účasťou občana sociálnu núdzu, zabraňovať príčinám vzniku, prehĺbovania alebo opakovania porúch psychického vývinu, fyzického vývinu a sociálneho vývinu občana a zabezpečiť integráciu občana do spoločnosti.

Sociálna pomoc a sociálna práca

§ 2

(1) Sociálna pomoc je

- a) sociálna prevencia a
- b) riešenie sociálnej núdze a riešenie sociálnej núdze občana s ťažkým zdravotným postihnutím kompenzáciou sociálnych dôsledkov ťažkého zdravotného postihnutia (ďalej len "kompenzácia").

(2) Rodinu na účely tohto zákona tvoria jej členovia, ktorými sú manžel, manželka, dieťa a rodičia dieťaťa.

§ 3

(1) Sociálna pomoc sa uskutočňuje najmä prostredníctvom sociálnej práce.

(2) Sociálna práca je získavanie a spracúvanie informácií o príčinách vzniku alebo možného vzniku sociálnej núdze a o potrebe poskytovania sociálnej pomoci, voľba a uplatňovanie foriem sociálnej pomoci a sledovanie účinnosti ich pôsobenia.

§ 4

Účastníci právnych vzťahov

Účastníci právnych vzťahov sociálnej pomoci sú:

- a) občan,
- b) ďalšie fyzické osoby uvedené v § 4b,
- c) Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky (ďalej len "ministerstvo"),
- d) Ústredia práce, sociálnych vecí a rodiny a úrady práce, sociálnych vecí a rodiny,
- e) zariadenia sociálnych služieb, ktoré sú rozpočtovými organizáciami ¹⁾ alebo príspevkovými organizáciami, ¹⁾
- f) obce a samosprávne kraje,
- g) ďalšie právnické osoby a fyzické osoby, ktoré vykonávajú sociálnu prevenciu alebo poskytujú sociálne poradenstvo alebo sociálne služby za podmienok ustanovených týmto zákonom (ďalej len "subjekt, ktorý poskytuje sociálnu pomoc podľa tohto zákona").

§ 4a

(1) Práva ustanovené týmto zákonom sa zaručujú rovnako všetkým občanom v súlade so zásadou rovnakého zaobchádzania v sociálnom zabezpečení ustanovenou osobitným zákonom. ²⁾

(3) Ten, kto sa domnieva, že jeho práva alebo právom chránené záujmy boli dotknuté v dôsledku nedodržania zásady rovnakého zaobchádzania, môže sa domáhať právnej ochrany na súde podľa osobitného zákona. ²⁾

§ 4b

(1) Peňažné príspevky na kompenzáciu, peňažný príspevok za opatrovanie a sociálne služby sa poskytujú a preukaz občana s ťažkým zdravotným postihnutím sa vydáva za podmienok ustanovených týmto zákonom aj

- a) cudzincovi, ktorý je občan členského štátu Európskej únie, štátu, ktorý je zmluvnou stranou dohody o Európskom hospodárskom priestore a Švajčiarskej konfederácie (ďalej len "Európsky hospodársky priestor"), a ktorý
 1. má registrovaný trvalý pobyt na území Slovenskej republiky podľa osobitného predpisu ³⁾ a je zamestnaný alebo študuje na štátom uznanej škole na území Slovenskej republiky alebo
 2. má registrovaný trvalý pobyt na neobmedzený čas na území Slovenskej republiky podľa osobitného predpisu, ⁴⁾
- b) rodinnému príslušníkovi cudzinca uvedeného v písmene a) prvom bode, ktorý má povolenie na trvalý pobyt na území Slovenskej republiky podľa osobitného predpisu, ⁵⁾
- c) cudzincovi, ktorý je rodinný príslušník občana Slovenskej republiky s trvalým pobytom na území Slovenskej republiky a ktorý má povolenie na trvalý pobyt na území Slovenskej republiky podľa osobitného predpisu, ⁶⁾
- d) cudzincovi, ktorý nie je občan Európskeho hospodárskeho priestoru a ktorého práva vyplývajúce zo sociálnej pomoci zaručuje medzinárodná zmluva, ktorou je Slovenská republika viazaná a ktorá bola uverejnená v Zbierke zákonov,

e) cudzincovi, ktorému bol udelený azyl podľa osobitného predpisu.⁷⁾

(2) Sociálne služby sa za podmienok ustanovených týmto zákonom poskytujú aj

a) cudzincovi, ktorý je občan Európskeho hospodárskeho priestoru a ktorý má registrovaný trvalý pobyt na území Slovenskej republiky podľa osobitného predpisu,⁸⁾

b) cudzincovi, ktorý nie je občan Európskeho hospodárskeho priestoru, má povolenie na prechodný pobyt alebo trvalý pobyt na území Slovenskej republiky podľa osobitného predpisu⁹⁾ a ktorého práva vyplývajúce zo sociálnej pomoci nie sú upravené medzinárodnou zmluvou,

c) cudzincovi, ktorému sa poskytla doplnková ochrana podľa osobitného predpisu,⁷⁾

d) cudzincovi, ktorému sa poskytlo dočasné útočisko podľa osobitného predpisu,⁷⁾

e) Slovákovi žijúcemu v zahraničí,¹⁰⁾ ktorý sa zdržiava na území Slovenskej republiky v priebehu jedného kalendárneho roka nepretržite aspoň 180 dní; splnenie tejto podmienky je Slovák žijúci v zahraničí povinný preukázať na účely trvania nárokov získaných podľa tohto zákona každý kalendárny rok.

(3) Za zamestnanie sa na účely odseku 1 považuje zamestnanie podľa § 58a.

(4) Za rodinných príslušníkov uvedených v odseku 1 písm. b) a c) sa považujú manžel, manželka, rodičia a nezaopatrené deti.

(5) Na účely zisťovania príjmu podľa tohto zákona u osôb uvedených v odsekoch 1 a 2 sa za osoby, ktoré sa s týmito osobami spoločne posudzujú, považujú osoby podľa osobitného predpisu.¹¹⁾ Na účely poskytovania sociálnych služieb podľa tohto zákona pre osoby uvedené v odsekoch 1 a 2 platí § 45 rovnako.

(6) Ak u osôb uvedených v odseku 1 písm. b) až e) alebo v odseku 2 písm. b) až d) nie je možné zo závažných dôvodov zistiť ich príjem na účely tohto zákona, za ich príjem sa považuje suma životného minima pre plnoletú fyzickú osobu ustanovená osobitným predpisom.¹²⁾

DRUHÁ ČASŤ

POSKYTOVANIE SOCIÁLNEJ POMOCI

PRVÁ HLAVA

SOCIÁLNA PREVENCIA

§ 5

(1) Sociálna prevencia je odborná činnosť na predchádzanie a na zabraňovanie príčin vzniku, prehlbovania alebo opakovania porúch psychického vývinu, fyzického vývinu alebo sociálneho vývinu občana.

(2) Sociálna prevencia sa vykonáva najmä pre občana s ťažkým zdravotným postihnutím a občana s nepriaznivým zdravotným stavom.

§ 6

(1) Formy sociálnej prevencie sú:

- a) vyhľadávacia činnosť,
- b) rehabilitačná činnosť,
- c) organizovanie výchovno-rekreačných táborov.

(2) Vyhľadávacia činnosť je vyhľadávanie občanov, ktorí potrebujú pomoc právnickej osoby alebo inej fyzickej osoby.

(3) Rehabilitačná činnosť sú postupy na obnovu najvyššie dosiahnuteľného individuálneho stupňa osobnostného vývinu, fyzickej výkonnosti a pracovnej výkonnosti občana.

(4) Výchovno-rekreačné tábory sa organizujú pre deti s ťažkým zdravotným postihnutím.

DRUHÁ HLAVA

RIEŠENIE SOCIÁLNEJ NÚDZE

Nadpis zrušený od 1.1.2004

§ 7

Zrušený od 1.1.2004

§ 8

Zrušený od 1.1.2004

§ 9

(1) Za majetok na účely tohto zákona sa považujú hnutel'né veci a nehnuteľné veci, a ak to ich povaha pripúšťa, práva alebo iné majetkové hodnoty.

(2) Občan si má riešiť svoju hmotnú núdzu užívaním vlastného majetku, správou vlastného majetku, predajom vlastného majetku alebo prenájmom vlastného majetku. Od občana nemožno požadovať predaj alebo prenájom

- a) nehnuteľnosti, ktorú užíva na primerané trvalé bývanie,
- b) poľnohospodárskej pôdy a lesnej pôdy, ktorú užíva pre svoju potrebu,
- c) hnutel'nej veci, ktorá tvorí nevyhnutné vybavenie domácnosti ²⁰⁾ alebo na ktorú sa poskytla dávka sociálnej pomoci alebo peňažný príspevok na kompenzáciu,
- d) hnutel'nej veci a nehnuteľnej veci, ktorú potrebuje na výkon svojej práce alebo na profesijnú prípravu,
- e) osobného motorového vozidla, ktoré
 1. využíva na individuálnu prepravu z dôvodu ťažkého zdravotného postihnutia alebo
 2. je viac ako päťročné a jeho hodnota podľa znaleckého posudku nie je vyššia ako 100 000 Sk, alebo
- f) hnutel'nej veci, ak by bol v rozpore s morálnymi zásadami.

§ 10

Sociálna núdza

(1) Sociálna núdza je stav, keď si občan nemôže sám zabezpečiť starostlivosť o svoju osobu, starostlivosť o svoju domácnosť, ochranu a uplatňovanie svojich práv a právom chránených záujmov alebo kontakt so spoločenským prostredím najmä vzhľadom na vek, nepriaznivý zdravotný stav, sociálnu neprispôsobenosť alebo stratu zamestnania.

(2) Za sociálnu núdzu sa na účely tohto zákona považuje aj stav, keď občan s ťažkým zdravotným postihnutím potrebuje zmierniť sociálne dôsledky ťažkého zdravotného postihnutia alebo ich prekonať za podmienok ustanovených týmto zákonom.

(3) Za nepriaznivý zdravotný stav sa na účely tohto zákona považujú invalidita podľa právoplatného rozhodnutia alebo posudku Sociálnej poisťovne, choroba, porucha zdravia alebo zdravotné postihnutie ²¹⁾ uznané príslušným ošetrojúcim lekárom.

TRETIA HLAVA
FORMY RIEŠENIA SOCIÁLNEJ NÚDZE

§ 11

Formy riešenia sociálnej núdze sú:

- a) sociálne poradenstvo,
- b) sociálne služby,
- c) sociálne služby, peňažné príspevky na kompenzáciu a peňažný príspevok za opatrovanie.

PRVÝ DIEL

SOCIÁLNE PORADENSTVO

§ 12

(1) Sociálne poradenstvo je odborná činnosť zameraná na zistenie rozsahu a charakteru sociálnej núdze, na zistenie príčin jej vzniku, na poskytnutie informácií o možnostiach riešenia sociálnej núdze a na usmernenie občana pri voľbe a uplatňovaní foriem sociálnej pomoci; sociálne poradenstvo sa poskytuje najmä rodinám.

(2) V rámci sociálneho poradenstva možno občanovi odporučiť poskytnutie odborných poradenských služieb špecializovanými inštitúciami.

DRUHÝ DIEL

SOCIÁLNOPRÁVNA OCHRANA

§ 13

Zrušený od 1.9.2005

TRETÍ DIEL

SOCIÁLNE SLUŽBY

§ 14

(1) Sociálne služby sú špecializované činnosti na riešenie sociálnej núdze.

(2) Sociálne služby sú:

- a) opatrovateľská služba,
- b) organizovanie spoločného stravovania,
- c) prepravná služba,
- d) starostlivosť v zariadeniach sociálnych služieb,
- e) sociálna pôžička.

Prvý oddiel

Opatrovateľská služba

§ 15

(1) Opatrovateľskú službu možno poskytovať

- a) občanovi, ktorý pre svoj nepriaznivý zdravotný stav potrebuje pomoc inej osoby pri zabezpečovaní

1. nevyhnutných životných úkonov,
 2. nevyhnutných prác v domácnosti alebo
 3. kontaktu so spoločenským prostredím, najmä sprievodom, tlmočením v posunkovej reči pre nepočujúce osoby ²⁹⁾ a predčítaním,
- b) dieťaťu do skončenia povinnej školskej dochádzky, ak osobnú, celodennú a riadnu starostlivosť o dieťa nemôžu z vážnych dôvodov poskytovať alebo zabezpečiť rodičia alebo občan, ktorý prevzal takéto dieťa do starostlivosti nahrádzajúcej starostlivosť rodičov na základe rozhodnutia príslušného orgánu.
- (2) Opatrovateľskú službu možno poskytovať aj vtedy, ak sa jednej matke
- a) súčasne narodili tri deti a viac detí alebo
 - b) v priebehu dvoch rokov opakovane narodili dvojčatá.
- (3) Opatrovateľskú službu v prípadoch uvedených v odseku 2 možno poskytovať do dovŕšenia troch rokov veku detí.
- (4) Nevyhnutné životné úkony, nevyhnutné práce v domácnosti a formy zabezpečenia kontaktu so spoločenským prostredím sú uvedené v prílohe č. 1.
- (5) Rozsah opatrovateľskej služby podľa odseku 1 písm. a) určí príslušný orgán na základe odporúčania zdravotníckeho zariadenia.
- (6) Vážne dôvody, pre ktoré nemožno poskytovať alebo zabezpečiť osobnú, celodennú a riadnu starostlivosť o dieťa, sú:
- a) choroba, úraz, kúpeľná liečba alebo úmrtie rodiča alebo občana, ktorý prevzal dieťa do starostlivosti nahrádzajúcej starostlivosť rodičov na základe rozhodnutia príslušného orgánu,
 - b) pôrod matky alebo ženy, ktorá prevzala dieťa do starostlivosti nahrádzajúcej starostlivosť rodičov na základe rozhodnutia príslušného orgánu,
 - c) nástup do práce z dôvodu vyčerpania podpory pri ošetrovaní člena rodiny, ak ide o osamelého rodiča alebo o občana uvedeného v písmene a).
- (7) Za osamelého občana sa považuje slobodná žena, ovdovená žena alebo rozvedená žena, slobodný muž, ovdovený muž alebo rozvedený muž, alebo žena a muž osamelí z iných vážnych dôvodov.
- (8) Opatrovateľskú službu nemožno poskytovať občanovi, ktorému
- a) sa poskytuje peňažný príspevok na osobnú asistenciu alebo
 - b) sa poskytuje celodenné, osobné a riadne opatrovanie osobou uvedenou v § 64a ods. 2, alebo
 - c) je nariadená karanténa pre podozrenie z nákazy prenosnou chorobou a pri ochorení touto nákazou.
- (9) Opatrovateľská služba sa poskytuje prednostne v byte občana.

Druhý oddiel

Organizovanie spoločného stravovania

§ 16

- (1) Spoločné stravovanie možno organizovať pre občana, ktorého stravovanie nemožno zabezpečiť inak a ktorý
- a) je poberateľom starobného dôchodku alebo
 - b) pre svoj nepriaznivý zdravotný stav je odkázaný na spoločné stravovanie.
- (2) Spoločné stravovanie v rozsahu jedného teplého jedla denne možno organizovať aj pre osoby, ktoré si uplatnili nárok na zabezpečenie základných životných podmienok podľa osobitného predpisu. ^{29a)}
- (3) Spoločné stravovanie sa poskytuje najmä v jedálňach pre dôchodcov a v ďalších zariadeniach sociálnych služieb, kde sa poskytuje stravovanie.

Tretí oddiel

Prepravná služba

§ 17

(1) Prepravnú službu možno poskytovať občanovi s ťažkým zdravotným postihnutím, ktorý podľa posudku príslušného orgánu je odkázaný na individuálnu prepravu osobným motorovým vozidlom. Občan je odkázaný na individuálnu prepravu, ak nie je schopný

- a) premiestniť sa k vozidlu verejnej hromadnej dopravy osôb a k prostriedku železničnej dopravy a späť rovnakým spôsobom ako zdravý občan,
- b) nastupovať do vozidla verejnej hromadnej dopravy osôb a do prostriedku železničnej dopravy, udržať sa v ňom počas jazdy a vystupovať z vozidla verejnej hromadnej dopravy osôb a z prostriedku železničnej dopravy rovnakým spôsobom ako zdravý občan alebo
- c) zvládnuť z dôvodu ťažkého zdravotného postihnutia inú situáciu vo vozidle verejnej hromadnej dopravy osôb a v prostriedku železničnej dopravy.

(2) Prepravnú službu možno poskytovať občanovi s ťažkým zdravotným postihnutím, ak sa prepravnou službou vhodne kompenzuje jeho znížená pohybová schopnosť v dôsledku narušenia telesných funkcií.

(3) Prepravnú službu nemožno poskytovať, ak individuálnu prepravu možno zabezpečiť inak.

(4) Občanovi s ťažkým zdravotným postihnutím, ktorému sa poskytuje prepravná služba podľa tohto zákona, nemožno poskytnúť peňažný príspevok na kúpu osobného motorového vozidla.

Štvrtý oddiel

Starostlivosť v zariadeniach sociálnych služieb

§ 18

(1) Starostlivosť v zariadeniach sociálnych služieb možno poskytovať občanovi, ktorému nemožno poskytovať inú sociálnu službu podľa tohto zákona alebo ak poskytnutie inej sociálnej služby podľa tohto zákona dostatočne nerieši sociálnu núdzu tohto občana.

(2) Na poskytovanie starostlivosti v zariadeniach sociálnych služieb obec zriaďuje zariadenia sociálnych služieb:

- a) domov sociálnych služieb pre deti, ktorým sa poskytuje starostlivosť denne,
- b) domov dôchodcov,
- c) zariadenie chráneného bývania,
- d) zariadenie opatrovateľskej služby.

(3) Na poskytovanie starostlivosti v zariadeniach sociálnych služieb samosprávny kraj a obec zriaďujú tieto zariadenia sociálnych služieb:

- a) domov sociálnych služieb pre deti, ktorým sa poskytuje starostlivosť týždenne a celoročne,
- b) domov sociálnych služieb pre dospelých, ktorým sa poskytuje starostlivosť celoročne a týždenne,
- c) domov dôchodcov,
- d) domov pre osamelých rodičov,
- e) stanica opatrovateľskej služby,
- f) útulok,
- g) rehabilitačné stredisko,

(4) Obec zriaďuje okrem zariadení sociálnych služieb uvedených v odseku 3 aj

- a) domov-penzión pre dôchodcov,

- b) klub dôchodcov,
- c) jedáleň pre dôchodcov,
- d) stredisko osobnej hygieny,
- e) práčovňu.

(5) Obec a samosprávny kraj zriaďujú zariadenia sociálnych služieb ako svoje rozpočtové organizácie, príspevkové organizácie, iné právnické osoby³⁰⁾ alebo ako organizačné jednotky obce^{30a)} a samosprávneho kraja.

(6) Zariadenia sociálnych služieb uvedené v odsekoch 2 až 4 možno účelne a vhodne zlučovať,³¹⁾ ak tento zákon neustanovuje inak.

(7) Zariadenie sociálnych služieb zriadené zlúčením zariadení sociálnych služieb uvedených v odsekoch 2 až 4 môže poskytovať aj sociálne služby uvedené v § 14 ods. 2 písm. a) a c).

(8) V zariadeniach sociálnych služieb sa starostlivosť poskytuje celoročne, týždenne alebo denne; možno ju poskytovať aj prechodne na určitý čas. Pri dennej starostlivosti sa starostlivosť poskytuje v pracovných dňoch a v pracovnom čase. Pri dennej starostlivosti sa neposkytuje bývanie. Pri týždennej starostlivosti sa neposkytuje starostlivosť počas sobôt a nedeľ, štátnych sviatkov a sviatkov bezprostredne predchádzajúcich sobote alebo bezprostredne nasledujúcich po nedeli.

(9) V zariadení sociálnych služieb nemožno poskytovať starostlivosť občanovi, ktorého zdravotný stav vyžaduje ústavnú starostlivosť v zdravotníckom zariadení.

(10) Domov sociálnych služieb, domov dôchodcov, stanica opatrovateľskej služby, zariadenie opatrovateľskej služby a rehabilitačné stredisko sa podieľajú na zabezpečovaní poskytovania zdravotnej starostlivosti. Domov sociálnych služieb, domov dôchodcov utvárajú podmienky na zriadenie zdravotníckeho zariadenia podľa osobitného predpisu.³²⁾ Domov sociálnych služieb, domov dôchodcov, zariadenie opatrovateľskej služby môžu poskytovať zdravotnú starostlivosť podľa osobitného predpisu³²⁾ na základe povolenia podľa osobitného predpisu.^{32a)}

(11) Domov sociálnych služieb pre deti sa podieľa na zabezpečovaní vzdelávania a prípravy na povolanie; domov sociálnych služieb pre deti sa podieľa aj na zabezpečovaní prípravy na prácu a zaškolenia.

§ 18a

Pri poskytovaní starostlivosti v zariadeniach sociálnych služieb občanom s duševnými poruchami a poruchami správania nie je možné použiť prostriedky telesného a netelesného obmedzenia občana, a to ani v akútnom štádiu prejavov jeho choroby.

§ 19

(1) Domov sociálnych služieb, domov dôchodcov, zariadenie chráneného bývania, zriadené ako rozpočtové organizácie môžu zabezpečovať v rámci záujmovej činnosti alebo pracovnej terapie ďalšie činnosti ako vedľajšie hospodárstvo. Vedľajšie hospodárstvo je súčasťou hlavnej činnosti, pričom náklady na vedľajšie hospodárstvo a výnosy z vedľajšieho hospodárstva sú súčasťou rozpočtu zariadenia sociálnych služieb. Výnosy z vedľajšieho hospodárstva možno použiť na rozvoj vedľajšieho hospodárstva a na rozvoj starostlivosti poskytovanej v týchto zariadeniach sociálnych služieb.

(2) Ak je výsledkom záujmovej činnosti alebo pracovnej terapie zhotovenie hnutelnej veci, možno poskytnúť občanovi, ktorý sa podieľal na jej zhotovení, odmenu; ak sa na zhotovení veci podieľalo viac občanov, odmena sa určí pre každého z nich rovnakým dielom.

(3) Spôsob určenia výšky odmeny podľa odseku 2 a spôsob jej vyplácania ustanoví všeobecne záväzný právny predpis, ktorý vydá ministerstvo.

§ 19a

Občan, ktorému sa poskytuje starostlivosť v zariadení sociálnych služieb celoročne, sa podieľa na určovaní životných podmienok v zariadení sociálnych služieb prostredníctvom zvolených zástupcov.

Domov sociálnych služieb

§ 20

(1) V domove sociálnych služieb možno poskytovať starostlivosť občanovi so zdravotným postihnutím, ktorým sú telesné postihnutie, duševné poruchy a poruchy správania alebo zmyslové postihnutie uvedené v prílohe č. 2, alebo kombinácia postihnutí, ak

- a) je na tento druh sociálnej služby odkázaný,
- b) je pre neho tento druh sociálnej služby účelný, pretože
 1. tomuto občanovi nemožno poskytnúť inú sociálnu službu podľa tohto zákona alebo
 2. poskytnutie inej sociálnej služby podľa tohto zákona dostatočne nerieši sociálnu núdzu tohto občana.

(2) Posudok o zdravotnom postihnutí na účely poskytovania starostlivosti v domove sociálnych služieb vydáva príslušný orgán.

(3) V domove sociálnych služieb sa

- a) poskytuje nevyhnutná starostlivosť, ktorou je
 1. stravovanie,
 2. bývanie,
 3. zaopatrenie,
- b) poskytuje ďalšia starostlivosť, ktorou je
 1. výchova,
 2. poradenstvo,
 3. záujmová činnosť,
 4. kultúrna činnosť,
 5. pracovná terapia,
 6. rekreačná činnosť,
 7. rehabilitačná činnosť,
- c) poskytuje osobné vybavenie, ak sa starostlivosť v domove sociálnych služieb poskytuje občanovi celoročne a občan nemá osobné vybavenie z dôvodu, že si ho nemôže sám ani s pomocou rodiny zabezpečiť svojím príjmom a príjmom zo svojho majetku,
- d) utvárajú podmienky na pracovné uplatnenie,
- e) zabezpečuje úschova cenných vecí.

(4) Stravovanie je poskytované stravy v súlade so zásadami zdravej výživy, s prihliadnutím na vek a zdravotný stav občanov, ktorým sa stravovanie poskytuje, a podľa stravných jednotiek.

(5) Za celodenné stravovanie sa považujú raňajky, obed, večera a dve vedľajšie jedlá; pri diabetickej diéte, pri bielkovinovej diéte a pri výživnej diéte tri vedľajšie jedlá. Občan, ktorému sa poskytuje starostlivosť v zariadení sociálnych služieb celoročne alebo týždenne, je povinný odobrať v rámci tejto starostlivosti aspoň dve jedlá denne. Ak sa občanovi poskytuje starostlivosť v zariadení sociálnych služieb denne, poskytujú sa tomuto občanovi raňajky, desiata, obed a olovrant. Občan, ktorému sa poskytuje starostlivosť v zariadení sociálnych služieb denne, je povinný odobrať v rámci tejto starostlivosti aspoň jedno jedlo. Počet ďalších odoberaných jedál je predmetom dohody s občanom, ktorému sa táto starostlivosť poskytuje.

(6) Za stravnú jednotku sa považuje finančná norma priemerných nákladov na potraviny (suroviny).

(7) Výšku stravej jednotky a ďalšie podrobnosti o stravovaní vrátane spôsobu zabezpečovania stravovania ustanoví všeobecne záväzný právny predpis, ktorý vydá ministerstvo.

(8) Za bývanie v domove sociálnych služieb sa považuje užívanie podlahovej plochy obytnej miestnosti, príslušenstva obytnej miestnosti a spoločných priestorov, užívanie prevádzkového zariadenia obytnej miestnosti a príslušenstva obytnej miestnosti a užívanie vybavenia obytnej miestnosti, príslušenstva obytnej miestnosti a spoločných priestorov a vecné plnenia spojené s bývaním.

(9) Za zaopatrenie sa považuje najmä

- a) upratovanie,
- b) poskytovanie posteľnej bielizne, pranie a žehlenie alebo mangľovanie posteľnej bielizne,
- c) pranie, čistenie a žehlenie osobného šatstva,
- d) údržba a oprava osobného vybavenia,
- e) poskytovanie pomoci na zabezpečenie nevyhnutných životných úkonov uvedených v prílohe č. 1, ak ich poskytovanie vyžaduje nepriaznivý zdravotný stav občana.

(10) Za osobné vybavenie sa považuje osobné šatstvo, osobná obuv a hygienické potreby.

(11) Podrobnosti o poskytovaní starostlivosti v domove sociálnych služieb, o príslušenstve obytnej miestnosti, o prevádzkovom zariadení obytnej miestnosti a príslušenstva obytnej miestnosti, o vybavení obytnej miestnosti, príslušenstva obytnej miestnosti a spoločných priestorov, o spoločných priestoroch a podrobnosti o vecných plneniach spojených s bývaním ustanoví všeobecne záväzný právny predpis, ktorý vydá ministerstvo.

§ 21

Domov sociálnych služieb možno zriaďovať ako domov sociálnych služieb pre deti a domov sociálnych služieb pre dospelých. Domov sociálnych služieb pre deti a domov sociálnych služieb pre dospelých možno účelne a vhodne zlučovať.

§ 22

(1) V domove sociálnych služieb pre deti možno poskytovať starostlivosť dieťaťu s

- a) telesným postihnutím,
- b) duševnými poruchami a poruchami správania alebo
- c) telesným postihnutím a duševnými poruchami a poruchami správania.

(2) V domove sociálnych služieb pre deti možno poskytovať starostlivosť aj dieťaťu s telesným postihnutím alebo s duševnými poruchami a poruchami správania, ktoré je zároveň zmyslovo postihnuté.

(3) V domove sociálnych služieb pre deti možno poskytovať starostlivosť dieťaťu od narodenia do skončenia povinnej školskej dochádzky alebo do skončenia vzdelania za osobitných podmienok a v prípade ďalšej prípravy na povolanie do skončenia tejto prípravy na povolanie, najdlhšie do 25 rokov veku, v odôvodnených prípadoch aj dlhšie.

(4) Dieťom s duševnými poruchami a poruchami správania sa pred umiestnením do domova sociálnych služieb pre deti s duševnými poruchami a poruchami správania zabezpečuje špeciálnopedagogická diagnostika, psychologická diagnostika, lekárska diagnostika a sociálna diagnostika v diagnostickom oddelení, ktoré môže zriaďovať domov sociálnych služieb pre deti s duševnými poruchami a poruchami správania.

(5) Starostlivosť v domove sociálnych služieb pre deti sa organizuje v skupinách s prihliadnutím na vek a schopnosť detí. Počty detí v skupine ustanoví všeobecne záväzný právny predpis, ktorý vydá ministerstvo.

(6) Dieťaťu s nariadenou ústavnou výchovou, ktorému sa poskytuje starostlivosť v domove sociálnych služieb pre deti celoročne, domov sociálnych služieb pre deti poskytuje mesačne vreckové podľa osobitného predpisu.^{32b)}

(7) Domov sociálnych služieb pre deti poskytuje dieťaťu, ktorému sa poskytuje starostlivosť v domove sociálnych služieb pre deti celoročne, vecné dary v sume najviac 400 Sk v kalendárnom roku. Poskytovanie vecných darov dieťaťu s nariadenou ústavnou výchovou upravuje osobitný predpis.^{32b)}

(8) Domov sociálnych služieb pre deti poskytuje pri skončení starostlivosti o deti s nariadenou ústavnou výchovou v domove sociálnych služieb, najskôr po dosiahnutí 18. roku veku, jednorazový peňažný príspevok na výbavu podľa osobitného predpisu.^{32b)} Jednorazový peňažný príspevok na výbavu sa neposkytuje, ak po skončení starostlivosti o deti s nariadenou ústavnou výchovou v domove sociálnych služieb pre deti sa poskytuje starostlivosť v domove sociálnych služieb pre dospelých.

§ 23

(1) V domove sociálnych služieb pre dospelých možno poskytovať starostlivosť občanovi

- a) s telesným postihnutím,
- b) s duševnými poruchami a poruchami správania,
- c) so zmyslovým postihnutím alebo
- d) s kombináciou postihnutí.

(2) V domove sociálnych služieb pre dospelých možno poskytovať starostlivosť občanovi od skončenia povinnej školskej dochádzky, od skončenia vzdelania za osobitných podmienok, od skončenia ďalšej prípravy na povolanie a ďalším dospelým občanom so zdravotným postihnutím od 25 rokov veku.

§ 24

Domov dôchodcov

(1) V domove dôchodcov možno poskytovať starostlivosť občanovi, ktorému nemožno poskytovať inú sociálnu službu podľa tohto zákona alebo poskytnutie inej sociálnej služby podľa tohto zákona dostatočne nerieši sociálnu núdzu tohto občana a ktorý

- a) je poberateľom starobného dôchodku,
- b) pre svoj nepriaznivý zdravotný stav vyžaduje sústavnú starostlivosť inej osoby, ktorú občanovi nemôže zabezpečiť rodina ani poskytovanie opatrovateľskej služby, alebo
- c) poskytovanie starostlivosti v domove dôchodcov potrebuje z iných vážnych dôvodov.

(2) V domove dôchodcov sa

- a) poskytuje nevyhnutná starostlivosť, ktorou je
 1. stravovanie,
 2. bývanie,
 3. zaopatrenie,
- b) poskytuje ďalšia starostlivosť, ktorou je
 1. poradenstvo,
 2. záujmová činnosť,
 3. kultúrna činnosť,
 4. rehabilitačná činnosť,

- c) poskytuje osobné vybavenie, ak sa starostlivosť v domove dôchodcov poskytuje občanovi celoročne a občan nemá osobné vybavenie z dôvodu, že si ho nemôže sám ani s pomocou rodiny zabezpečiť svojím príjmom a príjmom zo svojho majetku,
- d) podporuje účasť na spoločenskom živote,
- e) zabezpečuje úschova cenných vecí.

(3) Na poskytovanie nevyhnutnej starostlivosti podľa odseku 2 písm. a) a na poskytovanie osobného vybavenia podľa odseku 2 písm. c) ustanovenia § 20 ods. 4 až 11 platia rovnako.

§ 25

Zariadenie chráneného bývania

- (1) V zariadení chráneného bývania možno poskytovať bývanie a dohľad občanovi
- a) so zdravotným postihnutím uvedeným v prílohe č. 2 alebo
 - b) s duševnou poruchou uvedenou v prílohe č. 3.

(2) Občan uvedený v odseku 1 musí byť schopný viesť samostatný život s pomocou inej osoby.

(3) Posudok o zdravotnom postihnutí uvedenom v prílohe č. 2 a posudok o duševnej poruche uvedenej v prílohe č. 3 vydáva príslušný orgán.

(4) Dohľad je sledovanie správania a činnosti občana, ktorému sa poskytuje starostlivosť v zariadení chráneného bývania.

(5) Na poskytovanie bývania ustanovenia § 20 ods. 8 a 11 platia rovnako.

§ 26

Zrušený od 1.9.2005

§ 27

Domov pre osamelých rodičov

- (1) V domove pre osamelých rodičov možno poskytovať bývanie a poradenstvo
- a) osamelému rodičovi maloletého alebo osamelému rodičovi s maloletým, ktorých život alebo zdravie sú ohrozené alebo je ohrozená výchova maloletého, alebo
 - b) osamelej tehotnej žene, ktorá sa ocitla v sociálnej núdzi spôsobenej stratou rodinného prostredia.

(2) Na poskytovanie bývania ustanovenia § 20 ods. 8 a 11 platia rovnako.

§ 28

Stanica opatrovateľskej služby

(1) V stanici opatrovateľskej služby možno poskytovať starostlivosť dieťaťu od dvoch rokov veku do skončenia povinnej školskej dochádzky, ak si rodičia alebo iný občan, ktorý prevzal dieťa do starostlivosti nahrádzajúcej starostlivosť rodičov na základe rozhodnutia príslušného orgánu, nemôžu na prechodný čas plniť povinnosti voči dieťaťu.

(2) V stanici opatrovateľskej služby sa poskytuje

- a) nevyhnutná starostlivosť, ktorou je
 1. stravovanie,
 2. bývanie,
 3. zaopatrenie,

- b) pomoc pri príprave na školské vyučovanie, sprevádzanie do školy a zo školy alebo sprevádzanie na záujmovú činnosť a zo záujmovej činnosti,
- c) výchovná starostlivosť o deti predškolského veku.

(3) Na poskytovanie nevyhnutnej starostlivosti podľa odseku 2 písm. a) ustanovenia § 20 ods. 4 až 9 a 11 platia rovnako.

§ 29

Zrušený od 1.9.2005

§ 30

Útulok

(1) V útulku možno poskytovať starostlivosť občanovi, ktorý je bez prístrešia a

a) je v hmotnej núdzi podľa osobitného predpisu ^{29a)} alebo

b) sa zrušila ústavná výchova alebo ochranná výchova po dosiahnutí jeho plnoletosti.

(2) V útulku možno poskytovať starostlivosť aj občanovi, na ktorom je páchané násilie osobou, s ktorou žije v domácnosti.

(3) V útulku sa

a) poskytuje

- 1. prístrešie,
- 2. zaopatrenie podľa § 20 ods. 9 písm. b) a e),
- 3. poradenstvo,
- 4. sociálna prevencia,

b) zabezpečuje stravovanie alebo utvárajú podmienky na prípravu stravy.

(4) Stravovanie v útulku sa zabezpečuje najmä dovozom stravy z iných zariadení sociálnych služieb.

§ 31

Zrušený od 1.9.2005

§ 32

Zrušený od 1.9.2005

§ 33

Rehabilitačné stredisko

(1) V rehabilitačnom stredisku možno poskytovať starostlivosť občanovi s ťažkým zdravotným postihnutím, ktorý je podľa posudku príslušného orgánu odkázaný na obnovu najvyššie dosiahnuteľného individuálneho stupňa osobnostného vývinu a fyzickej výkonnosti.

(2) V rehabilitačnom stredisku sa poskytuje

- a) rehabilitácia s cieľom aktivizovať vnútorné schopnosti občana na prekonanie osobnostných dôsledkov a sociálnych dôsledkov ťažkého zdravotného postihnutia,
- b) nevyhnutná starostlivosť, ktorou je stravovanie, bývanie a zaopatrenie,
- c) poradenstvo súvisiace s ťažkým zdravotným postihnutím.

(3) Na poskytovanie nevyhnutnej starostlivosti podľa odseku 2 písm. b) ustanovenia § 20 ods. 4 až 9 a 11 platia rovnako.

§ 34

Zariadenie opatrovateľskej služby

(1) V zariadení opatrovateľskej služby možno poskytovať starostlivosť občanovi, ktorý podľa odporúčania zdravotníckeho zariadenia je odkázaný na zabezpečenie nevyhnutných životných úkonov, ak tomuto občanovi nemožno poskytnúť opatrovateľskú službu podľa § 15 v jeho byte.

(2) V zariadení opatrovateľskej služby nemožno poskytovať starostlivosť občanovi, ktorému sa poskytuje peňažný príspevok na osobnú asistenciu.

(3) V zariadení opatrovateľskej služby sa poskytuje nevyhnutná starostlivosť, ktorou je

1. stravovanie,
2. bývanie,
3. zaopatrenie.

(4) Na poskytovanie nevyhnutnej starostlivosti podľa odseku 3 ustanovenia § 20 ods. 4 až 9 a 11 platia rovnako.

§ 34a

Domov-penzión pre dôchodcov

(1) V domove-penzióne pre dôchodcov možno poskytovať starostlivosť občanovi, ktorému nemožno inak zabezpečiť bývanie, ak je poberateľom starobného dôchodku alebo poberateľom výsluhového dôchodku starším ako 60 rokov a ich zdravotný stav nevyžaduje sústavnú starostlivosť inej osoby.

(2) V domove-penzióne pre dôchodcov sa

- a) poskytuje
 1. bývanie,
 2. zaopatrenie podľa § 20 ods. 9 písm. a) a b),
- b) poskytuje ďalšia starostlivosť, ktorou je
 1. poradenstvo,
 2. záujmová činnosť,
 3. kultúrna činnosť,
- c) podporuje účasť na spoločenskom živote,
- d) utvárajú podmienky na prípravu stravy.

(3) Domov-penzión pre dôchodcov môže v rámci starostlivosti poskytovať stravovanie v rozsahu obeda na základe dohody s občanom, ktorému sa táto starostlivosť poskytuje. Na poskytovanie stravovania ustanovenia § 20 ods. 4 až 7 platia rovnako.

(4) Na poskytovanie bývania ustanovenie § 20 ods. 8 platí rovnako.

§ 35

Klub dôchodcov

V klube dôchodcov sa utvárajú podmienky na záujmovú činnosť, kultúrnu činnosť a na udržiavanie fyzickej aktivity a psychickej aktivity občana, ktorý je poberateľom starobného dôchodku, alebo občana s nepriaznivým zdravotným stavom.

§ 36

Jedáleň pre dôchodcov

- (1) V jedálni pre dôchodcov možno poskytovať spoločné stravovanie občanovi, ktorého stravovanie nemožno zabezpečiť inak a ktorý
- a) je poberateľom starobného dôchodku alebo
 - b) pre svoj nepriaznivý zdravotný stav je odkázaný na spoločné stravovanie.

(2) V jedálni pre dôchodcov možno poskytovať stravovanie v rozsahu jedného teplého jedla denne aj osobám, ktorým sa zabezpečujú základné životné podmienky podľa osobitného predpisu. ^{29a)}

§ 37

Stredisko osobnej hygieny

V stredisku osobnej hygieny možno zabezpečovať osobnú hygienu občanovi, ktorému sa poskytuje opatrovateľská služba, alebo občanovi, ktorý je z dôvodu sociálnej neprispôsobenosti bez prístrešia.

§ 38

Práčovňa

Práčovňa slúži pre občana, ktorému sa poskytuje opatrovateľská služba, alebo pre občana, ktorý je z dôvodu sociálnej neprispôsobenosti bez prístrešia, na pranie osobného šatstva a iného textilu, ak nemožno pranie zabezpečiť inak.

Piaty oddiel

Sociálna pôžička

§ 39

- (1) Sociálnu pôžičku možno poskytovať občanovi, ktorému sa poskytuje dávka v hmotnej núdzi, ^{29a)} na úhradu výdavkov na
- a) kúpu základného vybavenia domácnosti,
 - b) opravu základného vybavenia domácnosti,
 - c) opravu strechy, rozvodu elektrickej energie, rozvodu vody a rozvodu plynu, ktoré sú príslušenstvom rodinného domu, ktorý užíva na trvalé bývanie.
- (2) Základné vybavenie domácnosti je posteľ, stôl, stolička, skriňa, vykurovacie teleso, sporák, chladnička, práčka, ak nie sú súčasťou vybavenia bytového domu.
- (3) Sociálnu pôžičku nemožno poskytnúť na základné vybavenie domácnosti, ktoré je súčasťou vybavenia bytového domu.
- (4) Sociálna pôžička sa poskytuje na základe písomnej zmluvy o poskytnutí sociálnej pôžičky; túto zmluvu uzatvára občan s obcou.
- (5) Zmluva o poskytnutí sociálnej pôžičky musí obsahovať najmä
- a) výšku pôžičky,
 - b) účel pôžičky,
 - c) lehotu splatnosti pôžičky,
 - d) výšku splátok,
 - e) záväzok občana, že pôžičku
1. začne splácať najneskôr do troch rokov od jej poskytnutia a splatí ju do piatich rokov od jej výplaty,
 2. vráti, ak ju nepoužije na účel, na ktorý sa poskytla.
- (6) Sociálna pôžička je bezúročná.

(7) Sociálna pôžička sa poskytuje v hotovosti alebo bezhotovostným prevodom z účtu na účet právnickej osoby alebo fyzickej osoby, od ktorej občan kupuje základné vybavenie domácnosti.

Šiesty oddiel

Úhrada za sociálnu pomoc poskytnutú príslušným orgánom, obcou, samosprávnym krajom a zariadením sociálnych služieb zriadeným ako rozpočtová organizácia alebo príspevková organizácia

§ 40

(1) Občan nie je povinný platiť úhradu za sociálnu prevenciu, ktorú vykonávajú príslušné orgány podľa tohto zákona, za sociálne poradenstvo, ktoré poskytujú príslušné orgány podľa tohto zákona. Občan nie je povinný platiť úhradu ani za sociálnu pomoc poskytovanú obcou podľa § 71 ods. 1 písm. d), e), h) a i).

(2) Občan je povinný platiť úhradu za sociálnu službu uvedenú v § 14 ods. 2 písm. a), c) a d), ak tento zákon neustanovuje inak. Občan je povinný platiť úhradu za poskytnutú sociálnu službu podľa príjmu⁸⁾ a majetku. Na použitie majetku na platenie úhrady za poskytnutú sociálnu službu ustanovenie § 9 ods. 2 platí rovnako.

(3) Za sociálnu službu uvedenú v § 14 ods. 2 písm. a), c) a d), ktorá sa poskytuje nezaopatrenému dieťaťu, je povinný platiť úhradu rodič alebo občan, ktorý prevzal takéto dieťa do starostlivosti nahrádzajúcej starostlivosť rodičov na základe rozhodnutia príslušného orgánu. Rodič platí úhradu zo svojho príjmu a majetku a z príjmu a majetku dieťaťa, ktorému sa poskytuje sociálna služba uvedená v § 14 ods. 2 písm. a), c) a d). Občan, ktorý prevzal nezaopatrené dieťa do starostlivosti nahrádzajúcej starostlivosť rodičov na základe rozhodnutia príslušného orgánu, platí úhradu

- a) zo svojho príjmu a z príjmu dieťaťa, ktorému sa poskytuje sociálna služba uvedená v § 14 ods. 2 písm. a), c) a d), ak má voči tomuto dieťaťu vyživovaciu povinnosť,
- b) z príjmu dieťaťa, ktorému sa poskytuje sociálna služba uvedená v § 14 ods. 2 písm. a), c) a d), ak nemá voči tomuto dieťaťu vyživovaciu povinnosť.

(4) Za starostlivosť v zariadení sociálnych služieb pre deti poskytovanú nezaopatrenému dieťaťu, voči ktorému nikto nemá vyživovaciu povinnosť, alebo dieťaťu, ktoré nespĺňa podmienky nezaopatrenosti, platí úhradu dieťa zo svojho príjmu.

(5) Na účely úhrady za sociálnu službu uvedenú v § 14 ods. 2 písm. a), c) a d) sa do príjmu občana započítava aj zvýšenie dôchodku pre bezvládnosť občana, ktorému sa sociálna služba poskytuje, a príplatok k prídavkom na dieťa, ktorému sa sociálna služba poskytuje, s výnimkou prípadov, keď sa starostlivosť v zariadení sociálnych služieb poskytuje týždenne alebo denne.

(6) Na účely úhrady za sociálnu službu uvedenú v § 14 ods. 2 písm. a), c) a d) sa od príjmu občana odpočítava úhrada za

- a) inú sociálnu službu uvedenú v § 14 ods. 2 písm. a), c) a d) alebo jej časť, ktorú je občan povinný platiť príslušnému orgánu, obci, samosprávnemu kraju alebo zariadeniu sociálnych služieb zriadenému ako rozpočtová organizácia alebo príspevková organizácia, ktoré poskytuje starostlivosť,
- b) sociálnu službu uvedenú v § 14 ods. 2 písm. a), c) a d) alebo jej časť, ktorú je občan povinný platiť príslušnému orgánu, obci, samosprávnemu kraju alebo zariadeniu sociálnych služieb zriadenému ako rozpočtová organizácia alebo príspevková organizácia, ktoré poskytuje starostlivosť, za občana, ktorému sa poskytuje sociálna služba uvedená v § 14 ods. 2 písm. a), c) a d), voči ktorému má vyživovaciu povinnosť.

§ 41

Úhrada za poskytnutú sociálnu službu sa určuje podľa druhu poskytovanej sociálnej služby a rozsahu poskytovanej sociálnej služby. Pri poskytovaní starostlivosti v zariadeniach sociálnych služieb sa úhrada určuje aj podľa toho, či sa táto starostlivosť poskytuje celoročne, týždenne alebo denne.

§ 42

(1) Občan nie je povinný platiť úhradu za tlmočenie v posunkovej reči pre nepočujúce osoby a úhradu za predčítanie pre nevidiacich pri vybavovaní úradných záležitostí. Občan nie je povinný platiť úhradu ani za organizovanie spoločného stravovania.

(2) Občan nie je povinný platiť úhradu za poskytnutú sociálnu službu uvedenú v § 14 ods. 2 písm. a) a c), ak jeho príjem a príjem osôb, ktorých príjmy sa spoločne posudzujú, ¹⁰⁾ je nižší ako 1,2-násobok sumy životného minima ustanoveného osobitným predpisom ⁹⁾ alebo ak sa rovná 1,2-násobku tejto sumy.

(3) Ak príjem občana a príjem osôb, ktorých príjmy sa spoločne posudzujú, je vyšší ako 1,2-násobok sumy životného minima ustanoveného osobitným predpisom, ⁹⁾ občan platí za poskytnutú sociálnu službu uvedenú v § 14 ods. 2 písm. a) a c) úhradu alebo jej časť podľa príjmu a majetku tak, aby tomuto občanovi a osobám, ktorých príjmy sa spoločne posudzujú, zostala z ich príjmu suma 1,2-násobku sumy životného minima ustanoveného osobitným predpisom. ⁹⁾

(4) Rodič nie je povinný platiť úhradu za sociálnu službu uvedenú v § 14 ods. 2 písm. a) a c), ktorá sa poskytuje dieťaťu, ak príjem rodiča a príjem osôb, ktorých príjmy sa spoločne posudzujú, je nižší ako 1,2-násobok sumy životného minima ustanoveného osobitným predpisom ⁹⁾ alebo ak sa rovná 1,2-násobku tejto sumy.

(5) Ak príjem rodiča a príjem osôb, ktorých príjmy sa spoločne posudzujú, je vyšší ako 1,2-násobok sumy životného minima ustanoveného osobitným predpisom, ⁹⁾ rodič platí za sociálnu službu uvedenú v § 14 ods. 2 písm. a) a c), ktorá sa poskytuje dieťaťu, úhradu alebo jej časť podľa príjmu a majetku tak, aby tomuto rodičovi a osobám, ktorých príjmy sa spoločne posudzujú, zostala z ich príjmu suma 1,2-násobku sumy životného minima ustanoveného osobitným predpisom, ⁹⁾ ak tento zákon neustanovuje inak.

(6) Podľa odsekov 4 a 5 sa postupuje aj v prípade, ak občan prevzal nezaopatrené dieťa do starostlivosti nahrádzajúcej starostlivosť rodičov na základe rozhodnutia príslušného orgánu, ak má voči dieťaťu, ktorému sa poskytuje sociálna služba uvedená v § 14 ods. 2 písm. a) a c), vyživovaciu povinnosť.

(7) Na účely úhrady podľa odsekov 2 a 4 za poskytnutú sociálnu službu uvedenú v § 14 ods. 2 písm. a) a c) ustanovenia § 40 ods. 2 a 3 platia rovnako.

(8) zrušený od 1.1.2003.

§ 43

(1) Úhrada za stravovanie, bývanie a zaopatrenie sa platí v

- a) domove sociálnych služieb s výnimkou domova sociálnych služieb pre deti,
- b) domove dôchodcov,
- c) rehabilitačnom stredisku,
- d) zariadení opatrovateľskej služby.

(2) Úhrada za stravovanie a zaopatrenie sa platí v

- a) domove sociálnych služieb pre deti,
- b) stanici opatrovateľskej služby,
- c) útulku, ak tento zákon neustanovuje inak.

(3) Občan po dosiahnutí 18. roku veku, ktorý nespĺňa podmienku nezaopatrenosti podľa osobitného predpisu ¹⁷⁾ a ktorému sa poskytuje starostlivosť v domove sociálnych služieb pre deti, je povinný platiť úhradu za stravovanie, bývanie a zaopatrenie.

(4) V domove-penzióne pre dôchodcov sa úhrada platí za bývanie, zaopatrenie a stravovanie, ak sa poskytuje v rámci starostlivosti. V jedálni pre dôchodcov sa úhrada platí za stravovanie s výnimkou, ak sa poskytuje spoločné stravovanie na účely zabezpečenia základných životných podmienok. ^{29a)} V klube dôchodcov, v stredisku osobnej hygieny a v pracovni sa úhrada za starostlivosť neplatí.

(5) Ak sa poskytuje starostlivosť v zariadení sociálnych služieb denne, úhrada za bývanie sa neplatí.

(6) V zariadení chráneného bývania sa úhrada platí za bývanie a dohľad, v domove pre osamelých rodičov sa úhrada platí za bývanie a v útulku sa úhrada platí za zaopatrenie.

(7) Úhrada za stravovanie zahŕňa výdavky na stravnú jednotku.

(8) Úhrada za bývanie zahŕňa časť bežných výdavkov za užívanie podlahovej plochy obytnej miestnosti, príslušenstva obytnej miestnosti, spoločných priestorov, prevádzkového zariadenia obytnej miestnosti a príslušenstva obytnej miestnosti a za užívanie vybavenia obytnej miestnosti, príslušenstva obytnej miestnosti a spoločných priestorov a vecné plnenia spojené s bývaním.

(9) Úhrada za zaopatrenie zahŕňa časť bežných výdavkov za upratovanie, poskytovanie posteľnej bielizne, pranie a žehlenie alebo mangľovanie posteľnej bielizne, pranie, čistenie a žehlenie osobného šatstva a poskytovanie pomoci na zabezpečenie nevyhnutných životných úkonov uvedených v prílohe č. 1.

(10) zrušený od 1.1.2007.

§ 44

(1) Občan nie je povinný platiť úhradu za starostlivosť v zariadení sociálnych služieb, ak jeho príjem je nižší alebo ak sa rovná

- a) 20% sumy životného minima pre plnoletú fyzickú osobu ustanoveného osobitným predpisom, ³⁶⁾ ak sa tomuto občanovi poskytuje starostlivosť v zariadení sociálnych služieb celoročne,
- b) 75% sumy životného minima pre plnoletú fyzickú osobu ustanoveného osobitným predpisom, ³⁶⁾ ak sa tomuto občanovi poskytuje starostlivosť v zariadení sociálnych služieb celoročne bez poskytovania stravovania,
- c) 60% sumy životného minima pre plnoletú fyzickú osobu ustanoveného osobitným predpisom, ³⁶⁾ ak sa tomuto občanovi poskytuje starostlivosť v zariadení sociálnych služieb celoročne s poskytovaním obeda,
- d) 50% sumy životného minima pre plnoletú fyzickú osobu ustanoveného osobitným predpisom, ³⁶⁾ ak sa tomuto občanovi poskytuje starostlivosť v zariadení sociálnych služieb týždenne,
- e) 75% sumy životného minima pre plnoletú fyzickú osobu ustanoveného osobitným predpisom, ³⁶⁾ ak sa tomuto občanovi poskytuje starostlivosť v zariadení sociálnych služieb denne.

(2) Občan nie je povinný platiť úhradu za starostlivosť v zariadení sociálnych služieb, ak jeho príjem a príjem osôb, ktorých príjmy sa spoločne posudzujú, ¹⁰⁾ je nižší alebo ak sa rovná súčtu 1,2-násobku sumy životného minima ustanoveného osobitným predpisom pre osoby, ktorých príjmy sa spoločne posudzujú a ktorým sa neposkytuje starostlivosť v zariadení sociálnych služieb, a sumy ustanovenej v odseku 1 písm. a) až e) pre občana, ktorému sa poskytuje starostlivosť v zariadení sociálnych služieb.

(3) Ak sa v zariadení sociálnych služieb poskytuje starostlivosť len jednému z manželov a nie sú ďalšie osoby, ktorých príjmy sa spoločne posudzujú, ten nie je povinný platiť úhradu za starostlivosť v zariadení sociálnych služieb, ak príjem manželov je nižší alebo ak sa rovná súčtu 1,2-násobku sumy životného minima pre plnoletú fyzickú osobu ustanoveného osobitným predpisom ³⁶⁾ pre manžela, ktorému sa neposkytuje starostlivosť v

zariadení sociálnych služieb, a sumy ustanovenej v odseku 1 písm. a) až e) pre manžela, ktorému sa poskytuje starostlivosť v zariadení sociálnych služieb.

(4) Ak príjem občana, ktorému sa poskytuje starostlivosť v zariadení sociálnych služieb, je vyšší ako suma ustanovená v odseku 1 písm. a) až e), občan platí úhradu za starostlivosť v zariadení sociálnych služieb alebo jej časť podľa príjmu a majetku tak, aby tomuto občanovi zostala z príjmu suma ustanovená v odseku 1 písm. a) až e).

(5) Ak príjem občana, ktorému sa poskytuje starostlivosť v zariadení sociálnych služieb, a príjem osôb, ktorých príjmy sa spoločne posudzujú, je vyšší ako súčet 1,2-násobku sumy životného minima ustanoveného osobitným predpisom⁹⁾ pre osoby, ktorých príjmy sa spoločne posudzujú a ktorým sa neposkytuje starostlivosť v zariadení sociálnych služieb, a sumy ustanovenej v odseku 1 písm. a) až e) pre občana, ktorému sa poskytuje starostlivosť v zariadení sociálnych služieb, občan platí úhradu za starostlivosť v zariadení sociálnych služieb alebo jej časť podľa príjmu a majetku tak, aby občanovi, ktorému sa poskytuje starostlivosť v zariadení sociálnych služieb, a osobám, ktorých príjmy sa spoločne posudzujú a ktorým sa neposkytuje starostlivosť v zariadení sociálnych služieb, zostal z ich príjmu súčet týchto súm.

(6) Ak sa v zariadení sociálnych služieb poskytuje starostlivosť len jednému z manželov a nie sú ďalšie osoby, ktorých príjmy sa spoločne posudzujú, a príjem manželov je vyšší ako súčet 1,2-násobku sumy životného minima pre plnoletú fyzickú osobu ustanoveného osobitným predpisom³⁶⁾ pre manžela, ktorému sa neposkytuje starostlivosť v zariadení sociálnych služieb, a sumy ustanovenej v odseku 1 písm. a) až e) pre manžela, ktorému sa poskytuje starostlivosť v zariadení sociálnych služieb, manžel platí úhradu za starostlivosť v zariadení sociálnych služieb alebo jej časť podľa príjmu a majetku tak, aby manželom zostal z ich príjmu súčet týchto súm.

(7) Rodič nie je povinný platiť úhradu za starostlivosť v zariadení sociálnych služieb, ktorá sa poskytuje dieťaťu, ak príjem rodiča a príjem osôb, ktorých príjmy sa spoločne posudzujú, je nižší alebo ak sa rovná súčtu 1,2-násobku sumy životného minima ustanoveného osobitným predpisom⁹⁾ pre osoby, ktorých príjmy sa spoločne posudzujú, a sumy ustanovenej v odseku 1 písm. a) až e) pre dieťa, ktorému sa poskytuje starostlivosť v zariadení sociálnych služieb.

(8) Ak príjem rodiča a príjem osôb, ktorých príjmy sa spoločne posudzujú, je vyšší ako súčet 1,2-násobku sumy životného minima ustanoveného osobitným predpisom⁹⁾ pre osoby, ktorých príjmy sa spoločne posudzujú, a sumy ustanovenej v odseku 1 písm. a) až e) pre dieťa, ktorému sa poskytuje starostlivosť v zariadení sociálnych služieb, rodič platí úhradu za starostlivosť v zariadení sociálnych služieb, ktorá sa poskytuje dieťaťu, alebo jej časť podľa príjmu a majetku tak, aby tomuto rodičovi a osobám, ktorých príjmy sa spoločne posudzujú, zostal z ich príjmu súčet týchto súm.

(9) Pri určovaní výšky úhrady za poskytovanú starostlivosť v domove sociálnych služieb pre deti s nariadenou ústavnou výchovou celoročne sa postupuje podľa osobitného predpisu.^{32b)}

(10) Podľa odsekov 7, 8 a 9 sa postupuje aj v prípade občana, ktorý prevzal nezaopatrované dieťa do starostlivosti nahrádzajúcej starostlivosť rodičov na základe rozhodnutia príslušného orgánu, ak má voči dieťaťu, ktorému sa poskytuje starostlivosť v zariadení sociálnych služieb, vyživovaciu povinnosť.

(11) Na účely úhrady podľa odsekov 1, 2, 3 a 7 za starostlivosť v zariadení sociálnych služieb ustanovenia § 40 ods. 2 a 3 platia rovnako.

(12) Na účely úhrady za starostlivosť v zariadení sociálnych služieb poskytovanú prechodne na určitý čas sa z príjmu občana, ktorému sa táto starostlivosť poskytuje, odpočítava najviac počas troch mesiacov nájomné a úhrada za plnenia poskytované s

užívaním bytu alebo ich podiel pripadajúci na občana, ktorému sa poskytuje starostlivosť v zariadení sociálnych služieb prechodne na určitý čas, ak byt užíva viac osôb.

§ 45

(1) Príslušný orgán, obec, samosprávny kraj alebo zariadenie sociálnych služieb zriadené ako rozpočtová organizácia alebo príspevková organizácia, ktoré poskytuje starostlivosť, požaduje úhradu postupne od manžela, manželky, detí alebo rodičov, ak občan, ktorému sa poskytuje sociálna služba podľa § 42 alebo § 44, nie je povinný platiť úhradu za poskytnutú sociálnu službu uvedenú v § 14 ods. 2 písm. a), c) a d) alebo platí len časť tejto úhrady.

(2) Osoba, ktorá má voči občanovi, ktorému sa poskytuje sociálna služba, vyživovaciu povinnosť, je povinná platiť úhradu alebo jej časť podľa svojho príjmu a majetku. Ustanovenia § 40, 42 a § 44 platia rovnako.

(3) Ak súd určí osobám uvedeným v odsekoch 1 a 2 vyživovaciu povinnosť voči občanovi, ktorému sa poskytujú sociálne služby uvedené v § 14 ods. 2 písm. a), c) a d), platí táto osoba úhradu alebo jej časť do výšky súdom určeného výživného.

§ 46

Ak medzi príslušným orgánom, obcou, samosprávnym krajom alebo zariadením sociálnych služieb zriadeným ako rozpočtová organizácia alebo príspevková organizácia, ktoré poskytuje starostlivosť, a osobami uvedenými v § 45 ods. 1 a 2 nedôjde k dohode o úhrade, rozhodne o povinnosti týchto osôb platiť úhradu a o výške úhrady príslušný orgán, obec, samosprávny kraj alebo zariadenie sociálnych služieb zriadené ako rozpočtová organizácia alebo príspevková organizácia, ktoré poskytuje starostlivosť.

§ 47

(1) Nezaplatená úhrada alebo jej časť je pohľadávkou

- a) obce, ak sa poskytuje starostlivosť v zariadení sociálnych služieb, ktoré zriaďuje obec,
- b) samosprávneho kraja, ak sa poskytuje starostlivosť v zariadení sociálnych služieb, ktoré zriaďuje samosprávny kraj.

(2) Peňažné pohľadávky nezanikajú smrťou občana, ktorému sa poskytovala sociálna služba za úhradu. Ak občan, ktorý bol povinný platiť úhradu, zomrie, nezaplatená úhrada za poskytnutú sociálnu službu alebo jej časť sa uplatňuje v konaní o dedičstve.³⁷⁾

§ 47a

Ak občan, ktorému sa poskytovala sociálna služba za úhradu, zomrie, príslušný orgán, obec, samosprávny kraj alebo zariadenie sociálnych služieb nahlási pomernú časť zo zaplatenej úhrady za dni neposkytovania sociálnej služby do aktív dedičstva po tomto občanovi.

ŠTVRTÝ DIEL

DÁVKA SOCIÁLNEJ POMOCI

§ 48

Zrušený od 1.1.2004

PIATY DIEL

SOCIÁLNE SLUŽBY, PEŇAŽNÉ PRÍSPEVKY NA KOMPENZÁCIU A PEŇAŽNÝ PRÍSPEVOK ZA OPATROVANIE

Spoločné ustanovenia

§ 49

(1) Kompenzácia je určená na prekonanie alebo na zmiernenie sociálnych dôsledkov ťažkého zdravotného postihnutia za podmienok ustanovených týmto zákonom.

(2) Za sociálny dôsledok ťažkého zdravotného postihnutia sa na účely tohto zákona považuje znevýhodnenie, ktoré má občan s ťažkým zdravotným postihnutím v porovnaní so zdravým občanom rovnakého veku, pohlavia a za rovnakých podmienok.

(3) Formy kompenzácie sú:

- a) sociálne služby,
- b) peňažné príspevky,
- c) peňažný príspevok za opatrovanie.

§ 50

(1) Na účely kompenzácie sa posudzuje miera funkčnej poruchy občana podľa druhu zdravotného postihnutia uvedeného v prílohe č. 4.

(2) Funkčná porucha je nedostatok telesných schopností, zmyslových schopností alebo duševných schopností občana, ktorý z hľadiska predpokladov vývoja zdravotného postihnutia trvá dlhšie ako jeden rok.

(3) Miera funkčnej poruchy sa určuje v percentách.

(4) Ak má občan viac funkčných porúch, miera funkčnej poruchy sa určí podľa miery funkčnej poruchy zodpovedajúcej druhu zdravotného postihnutia s najvyšším percentuálnym ohodnotením.

(5) Miera funkčnej poruchy, ktorá nie je uvedená v prílohe č. 4, sa určí podľa miery funkčnej poruchy zodpovedajúcej takému zdravotnému postihnutiu, ktoré je najviac porovnateľné v obsahu a v rozsahu znevýhodnenia so zdravotným postihnutím občana.

§ 51

Za občana s ťažkým zdravotným postihnutím na účely tohto zákona sa považuje občan, ktorého miera funkčnej poruchy je najmenej 50%.

§ 52

(1) Na účely kompenzácie u občana s ťažkým zdravotným postihnutím sa ďalej posudzujú jeho

- a) osobnostné predpoklady,
- b) rodinné prostredie a
- c) prostredie, ktoré ovplyvňuje jeho integráciu do spoločnosti.

(2) Posudzovanie osobnostných predpokladov obsahuje najmä hodnotenie vlastností a úsilia riešiť sociálnu núdzu vlastným pričinením, najmä vlastnou prácou.

(3) Posudzovanie rodinného prostredia obsahuje najmä hodnotenie rozsahu pomoci, ktorú rodina poskytuje občanovi s ťažkým zdravotným postihnutím.

(4) Posudzovanie prostredia, ktoré ovplyvňuje integráciu občana s ťažkým zdravotným postihnutím do spoločnosti, obsahuje najmä hodnotenie podmienok bývania vrátane prístupnosti stavieb občianskeho vybavenia podľa osobitného predpisu.⁴⁰⁾

§ 53

(1) Občanovi, ktorý v dôsledku ťažkého zdravotného postihnutia má zníženú pohybovú schopnosť alebo orientačnú schopnosť, sa poskytuje kompenzácia na zmiernenie znevýhodnenia a prekonanie znevýhodnenia v prístupe k veciam osobnej potreby a k stavbám, najmä k stavbám občianskeho vybavenia podľa osobitného predpisu,⁴⁰⁾ a na uľahčenie orientácie.

(2) Znížená pohybová schopnosť alebo orientačná schopnosť je obmedzená schopnosť samostatne sa premiestňovať v dôsledku narušenia telesných funkcií, zmyslových funkcií a duševných funkcií.

(3) Formy kompenzácie zníženej pohybovej schopnosti alebo orientačnej schopnosti sú:

- a) sociálne služby, a to
 - 1. prepravná služba,
 - 2. opatrovateľská služba,
 - 3. starostlivosť v zariadení sociálnych služieb,
- b) peňažné príspevky na
 - 1. zaobstaranie pomôcky,
 - 2. opravu pomôcky,
 - 3. kúpu osobného motorového vozidla,
 - 4. prepravu,
 - 5. osobnú asistenciu,
 - 6. úpravu bytu, rodinného domu alebo garáže,
- c) peňažný príspevok za opatrovanie.

§ 54

(1) Občanovi, ktorý v dôsledku ťažkého zdravotného postihnutia má narušenú schopnosť dorozumievania, sa poskytuje kompenzácia na umožnenie styku so spoločenským prostredím a na prístupnenie informácií.

(2) Narušená schopnosť dorozumievania je obmedzená schopnosť dorozumievať sa v dôsledku poškodenia alebo straty telesných funkcií, zmyslových funkcií alebo duševných funkcií.

(3) Formy kompenzácie narušenej schopnosti dorozumievania sú:

- a) sociálne služby, a to
 - 1. opatrovateľská služba,
 - 2. starostlivosť v zariadení sociálnych služieb,
- b) peňažné príspevky na
 - 1. zaobstaranie pomôcky,
 - 2. opravu pomôcky,
 - 3. osobnú asistenciu,
- c) peňažný príspevok za opatrovanie.

§ 55

(1) Občanovi, ktorý v dôsledku ťažkého zdravotného postihnutia má obmedzenú schopnosť alebo stratil schopnosť vykonávať nevyhnutné životné úkony alebo nevyhnutné práce v domácnosti uvedené v prílohe č. 1, alebo činnosti uvedené v prílohe č. 5, sa poskytuje kompenzácia zameraná na zabezpečenie týchto úkonov, prác alebo činností.

(2) Obmedzenie schopnosti alebo strata schopnosti vykonávať nevyhnutné životné úkony alebo nevyhnutné práce v domácnosti uvedené v prílohe č. 1, alebo činnosti uvedené v prílohe č. 5 je stav, keď občan v dôsledku poškodenia alebo straty telesných funkcií,

zmyslových funkcií alebo duševných funkcií nemôže vykonávať tieto úkony, práce alebo činnosti sám.

(3) Formy kompenzácie obmedzenej schopnosti alebo straty schopnosti vykonávať nevyhnutné životné úkony alebo nevyhnutné práce v domácnosti uvedené v prílohe č. 1, alebo činnosti uvedené v prílohe č. 5 sú:

- a) sociálne služby, a to
 - 1. opatrovateľská služba,
 - 2. starostlivosť v zariadení sociálnych služieb,
- b) peňažné príspevky na
 - 1. zaobstaranie pomôcky,
 - 2. opravu pomôcky,
 - 3. osobnú asistenciu,
- c) peňažný príspevok za opatrovanie.

§ 56

(1) Občanovi sa v dôsledku ťažkého zdravotného postihnutia kompenzujú aj zvýšené výdavky

- a) na diétne stravovanie,
- b) súvisiace
 - 1. s hygienou alebo s opotrebovaním šatstva, bielizne, obuvi a bytového zariadenia,
 - 2. so zabezpečením prevádzky osobného motorového vozidla,
 - 3. so starostlivosťou o psa so špeciálnym výcvikom.

(2) Za zvýšené výdavky na diétne stravovanie sa na účely tohto zákona považujú výdavky na obstaranie potravín spojených s dodržiavaním špecifického diétného režimu.

(3) Za zvýšené výdavky na zabezpečenie hygieny sa na účely tohto zákona považujú výdavky súvisiace so zabezpečovaním bežnej osobnej hygieny a hygieny domácnosti v dôsledku ťažkého zdravotného postihnutia občana.

(4) Za zvýšené výdavky súvisiace s opotrebovaním šatstva, bielizne, obuvi a bytového zariadenia sa na účely tohto zákona považujú výdavky spojené s obnovou a s nákupom predmetov bežnej osobnej spotreby a bytovej spotreby, ktoré sa nadmerne opotrebúvajú v dôsledku chronických stavov a používania technicky náročných pomôcok uvedených v prílohe č. 12.

(5) Za zvýšené výdavky súvisiace so zabezpečením prevádzky osobného motorového vozidla sa na účely tohto zákona považujú výdavky na pohonné látky slúžiace na prevádzku osobného motorového vozidla, ktoré občan s ťažkým zdravotným postihnutím využíva na pracovné, vzdelávacie, rodinné alebo občianske aktivity. Podmienka využívania osobného motorového vozidla na pracovné aktivity je splnená aj vtedy, ak občan s ťažkým zdravotným postihnutím podniká alebo prevádzkuje, alebo vykonáva samostatnú zárobkovú činnosť v mieste svojho trvalého pobytu.

(6) Za zvýšené výdavky súvisiace so starostlivosťou o psa so špeciálnym výcvikom sa na účely tohto zákona považujú výdavky na krmivo a na veterinárnu starostlivosť.

(7) Formy kompenzácie zvýšených výdavkov sú peňažné príspevky na zvýšené výdavky.

§ 57

(1) Na základe posúdenia podľa § 50 ods. 1 a § 52 ods. 1 sa vydáva posudok o

- a) miere funkčnej poruchy,
- b) tom, či ide o občana s ťažkým zdravotným postihnutím,
- c) sociálnych dôsledkoch ťažkého zdravotného postihnutia.

(2) Súčasťou posudku uvedeného v odseku 1 je vždy návrh formy kompenzácie.

(3) Občanovi s ťažkým zdravotným postihnutím príslušný orgán vydáva preukaz, ktorého vzor je uvedený v prílohe č. 6. Preukaz je určený aj na uplatnenie ďalších kompenzácií podľa osobitných predpisov.⁴¹⁾

(4) Na základe posúdenia podľa § 50 ods. 1 sa rozhodne o miere funkčnej poruchy, o tom, že ide o občana s ťažkým zdravotným postihnutím na účely vydania preukazu, ktorého vzor je uvedený v prílohe č. 6 a ktorý je určený len na uplatnenie kompenzácií podľa osobitných predpisov.⁴⁾

§ 58

Peňažný príspevok na osobnú asistenciu

(1) Občanovi s ťažkým zdravotným postihnutím, ktorý je podľa posudku vydaného podľa § 57 ods. 1 a 2 odkázaný na osobnú asistenciu, možno poskytovať peňažný príspevok na osobnú asistenciu. Peňažný príspevok na osobnú asistenciu možno poskytovať najskôr od 6. roku veku dieťaťa do 65. roku veku občana, ak tento zákon neustanovuje inak.

(2) Peňažný príspevok na osobnú asistenciu nemožno poskytovať, ak osobnú asistenciu občanovi s ťažkým zdravotným postihnutím vykonáva manžel, manželka, rodičia alebo občan, ktorý prevzal dieťa do starostlivosti nahrádzajúcej starostlivosť rodičov na základe rozhodnutia príslušného orgánu, alebo fyzická osoba, ktorú súd ustanovil za opatrovníka^{41a)} občana s ťažkým zdravotným postihnutím, deti, starí rodičia, vnuci, súrodenci, nevesta, zať, ak ďalej nie je ustanovené inak.

(3) Peňažný príspevok na osobnú asistenciu možno poskytnúť, ak osobnú asistenciu občanovi s ťažkým zdravotným postihnutím vykonávajú fyzické osoby uvedené v odseku 2, s výnimkou rodičov dieťaťa od šiesteho roku veku do dosiahnutia jeho plnoletosti, alebo občana, ktorý prevzal takéto dieťa do starostlivosti nahrádzajúcej starostlivosť rodičov na základe rozhodnutia príslušného orgánu, alebo fyzickej osoby, ktorú súd ustanovil za opatrovníka občana s ťažkým zdravotným postihnutím, za podmienky, že tieto osoby vykonávajú činnosti podľa prílohy č. 5 písm. a) až f), n), r), ac), a to

- a) v rozsahu 50% určeného rozsahu osobnej asistencie najviac 4 hodiny denne, ak je občan s ťažkým zdravotným postihnutím zamestnaný alebo navštevuje základnú školu, špeciálnu školu, strednú školu alebo vysokú školu,
- b) v rozsahu najviac 3 hodiny denne, ak je rozsah osobnej asistencie určený najmenej 14 hodín denne a občan s ťažkým zdravotným postihnutím nenavštevuje základnú školu, špeciálnu školu, strednú školu alebo vysokú školu a nie je zamestnaný.

(4) Peňažný príspevok na osobnú asistenciu nemožno poskytovať občanovi s ťažkým zdravotným postihnutím, ktorému sa poskytuje starostlivosť v zariadení sociálnych služieb celoročne. Ak sa občanovi s ťažkým zdravotným postihnutím poskytuje starostlivosť v zariadení sociálnych služieb celoročne, peňažný príspevok na osobnú asistenciu možno poskytovať len na činnosti, na ktoré je občan s ťažkým zdravotným postihnutím odkázaný pri procese vzdelávania, ak sa mu poskytujú mimo priestorov zariadenia sociálnych služieb.

(5) Osobná asistenciaci občanovi s ťažkým zdravotným postihnutím je zameraná na zmiernenie znevýhodnenia a na prekonanie znevýhodnenia v prístupe k veciam osobnej potreby a k stavbám občianskeho vybavenia, na umožnenie styku so spoločenským prostredím, na sprístupnenie informácií a na zabezpečenie nevyhnutných životných úkonov alebo nevyhnutných prác v domácnosti uvedených v prílohe č. 1, alebo činností uvedených v prílohe č. 5, ktoré tomuto občanovi poskytuje osobný asistent, prípadne osobní asistenti. Osobnou asistenciou sa podporuje nezávislosť občana s ťažkým zdravotným postihnutím, jeho pracovné, vzdelávacie, rodinné a občianske aktivity, ktoré smerujú k jeho spoločenskej integrácii.

(6) Občan, ktorý vykonáva osobnú asistenciu (ďalej len "osobný asistent"), musí mať 18 rokov veku a spôsobilosť na právne úkony. Osobnú asistenciu nemôže vykonávať občan, ktorý je podľa rozhodnutia príslušného orgánu odkázaný na osobnú asistenciu alebo na opatrovateľskú službu v tých činnostiach alebo úkonoch, ktoré by mal vykonávať ako osobný asistent alebo ktoré sa mu poskytujú v rámci opatrovateľskej služby, alebo ten občan, ktorý je odkázaný na celodenné, osobné a riadne opatrovanie osobou uvedenou v odseku 2.

(7) Rozsah osobnej asistencie sa určuje na základe činností, ktoré si nemôže občan s ťažkým zdravotným postihnutím vykonať sám, a počtu hodín, ktoré sú potrebné na vykonanie týchto činností. Zoznam činností na účely určenia rozsahu osobnej asistencie je uvedený v prílohe č. 5. Počet hodín osobnej asistencie sa určuje na obdobie kalendárneho roka. Z takto uvedeného počtu hodín sa vypočíta rozsah priemernej osobnej asistencie na jeden deň, ktorý môže byť najviac 20 hodín. Počet hodín osobnej asistencie určený na obdobie kalendárneho roka, ktorý osobný asistent neodpracoval v tomto kalendárnom roku, nemožno uplatniť v nasledujúcom kalendárnom roku. Ak občan s ťažkým zdravotným postihnutím podá žiadosť v priebehu kalendárneho roka, prizná sa tomuto občanovi na obdobie tohto roka pomerná časť z určeného rozsahu osobnej asistencie na kalendárny rok. Do rozsahu hodín osobnej asistencie nemožno započítať hodiny osobnej asistencie, počas ktorých sa občanovi s ťažkým zdravotným postihnutím poskytuje starostlivosť v zariadení sociálnych služieb denne alebo týždenne.

(8) Na účely tohto zákona môže osobný asistent vykonávať osobnú asistenciu najviac 10 hodín denne. To neplatí, ak sa osobná asistencia vykonáva v čase, keď sa občan s ťažkým zdravotným postihnutím zdržiava mimo svojho trvalého pobytu alebo prechodného pobytu.

(9) Peňažný príspevok na osobnú asistenciu sa poskytuje vo výške, ktorá zodpovedá rozsahu osobnej asistencie určenej v slovenských korunách, ak príjem občana s ťažkým zdravotným postihnutím je nižší alebo sa rovná trojnásobku sumy životného minima pre plnoletú fyzickú osobu ustanoveného osobitným predpisom.³⁶⁾

(10) Príjem občana s ťažkým zdravotným postihnutím na účely peňažného príspevku na osobnú asistenciu sa vypočíta zo súčtu príjmu občana a príjmov osôb, ktorých príjmy sa spoločne posudzujú^{41aa)} tak, že sa tento súčet vydelfi počtom osôb, ktorých príjmy sa spoločne posudzujú.

(11) Sadzba na jednu hodinu osobnej asistencie na účely výpočtu výšky peňažného príspevku na osobnú asistenciu je vo výške 55 Sk.

(12) Ak príjem občana s ťažkým zdravotným postihnutím je vyšší ako trojnásobok sumy životného minima pre plnoletú fyzickú osobu ustanoveného osobitným predpisom,³⁶⁾ od príjmu občana s ťažkým zdravotným postihnutím sa odpočíta suma trojnásobku sumy životného minima pre plnoletú fyzickú osobu ustanoveného osobitným predpisom.³⁶⁾ Ak tento rozdiel je menší ako rozsah osobnej asistencie určenej v slovenských korunách, výška peňažného príspevku na osobnú asistenciu sa rovná rozdielu týchto dvoch súm. Ak rozdiel medzi príjmom občana s ťažkým zdravotným postihnutím a trojnásobkom sumy životného minima pre plnoletú fyzickú osobu ustanoveného osobitným predpisom³⁶⁾ je väčší ako rozsah osobnej asistencie určenej v slovenských korunách, nárok na peňažný príspevok na osobnú asistenciu nevznikne.

(13) Peňažný príspevok na osobnú asistenciu sa občanovi s ťažkým zdravotným postihnutím neposkytne, ak jeho majetok a úspory presahujú 800 000 Sk. Do hodnoty majetku sa nezapočítava majetok uvedený v osobitnom predpise.^{41ab)} Majetok občana s ťažkým zdravotným postihnutím sa preukazuje vyhlásením na osobitnom tlačive a úradne osvedčeným podpisom.

(14) Kalendárny rok, za ktorý sa zisťuje príjem podľa odseku 10, je kalendárny rok, ktorý predchádza kalendárnemu roku, v ktorom občan požiadala o peňažný príspevok na kompenzáciu. Tento príjem sa zisťuje u peňažných príspevkov, ktoré sa každoročne

prehodnocujú, vždy v septembri bežného roka a platí do konca augusta bežného roka, ktorý nasleduje po kalendárnom roku, v ktorom občan požiadal o peňažný príspevok na kompenzáciu.

(15) Peňažný príspevok na osobnú asistenciu sa vypláca mesačne podľa počtu hodín osobnej asistencie, ktoré osobný asistent odpracoval v predchádzajúcom mesiaci pre občana s ťažkým zdravotným postihnutím. Občan s ťažkým zdravotným postihnutím je povinný predložiť podklady za každý mesiac príslušnému orgánu na vyúčtovanie, najneskôr do piateho dňa nasledujúceho mesiaca. Príslušný orgán vyplatí peňažný príspevok na osobnú asistenciu najneskôr do 15 dní od predloženia vyúčtovania.

(16) Občan s ťažkým zdravotným postihnutím uzatvára s osobným asistentom zmluvu o výkone osobnej asistencie,^{41b)} podľa ktorej je osobný asistent povinný vykonávať osobnú asistenciu. Zmluva o výkone osobnej asistencie musí obsahovať najmä

- a) druh vykonávaných činností podľa zoznamu činností uvedených v prílohe č. 5 a rozsah vykonávaných činností,
- b) miesto vykonávaných činností,
- c) obdobie vykonávania osobnej asistencie,
- d) práva a povinnosti osobného asistenta,
- e) odmenu a spôsob vyplácania odmeny,
- f) dôvody odstúpenia od zmluvy.

(17) Občan s ťažkým zdravotným postihnutím je povinný jedno vyhotovenie zmluvy o výkone osobnej asistencie alebo jej kópiu predložiť príslušnému orgánu.

(18) Rozsah hodín osobnej asistencie určený na kalendárny rok sa kráti, ak sa občani s ťažkým zdravotným postihnutím poskytuje zdravotná starostlivosť v zdravotníckom zariadení za čas dlhší ako 30 dní, o rozsah hodín osobnej asistencie určených pre činnosti uvedené v prílohe č. 5 písm. a) až h), m), n), t), s), ab) a ae) pripadajúci na každý deň pobytu občana s ťažkým zdravotným postihnutím v zdravotníckom zariadení.

(19) Ak je občan s ťažkým zdravotným postihnutím poberateľom zvýšenia dôchodku pre bezvládnosť, výška peňažného príspevku na osobnú asistenciu vypočítaná podľa odsekov 11 až 15 sa zníži o sumu zvýšenia dôchodku pre bezvládnosť za celý kalendárny rok.

(20) Peňažný príspevok na osobnú asistenciu možno poskytovať občanovi s ťažkým zdravotným postihnutím po dovŕšení 65. roku veku, len ak je tento občan zamestnaný.

(21) Peňažný príspevok na osobnú asistenciu poskytovaný občanovi s ťažkým zdravotným postihnutím staršiemu ako 65 rokov veku nesmie presiahnuť v období jedného kalendárneho mesiaca alikvotnú časť určeného rozsahu hodín osobnej asistencie v kalendárnom roku pripadajúcu na jeden kalendárny mesiac určenej v slovenských korunách. Počet hodín osobnej asistencie pripadajúci na jeden kalendárny mesiac, ktoré osobný asistent neodpracoval v danom kalendárnom mesiaci, nemožno uplatniť v nasledujúcom kalendárnom mesiaci.

(22) Peňažný príspevok na osobnú asistenciu sa občanovi s ťažkým zdravotným postihnutím staršiemu ako 65 rokov veku odníme a jeho výplata sa zastaví odo dňa, ktorý nasleduje po dni skončenia zamestnania.

§ 58a

Za zamestnanie sa na účely poskytovania peňažného príspevku na osobnú asistenciu považuje

- a) práca zamestnanca vykonávaná pre zamestnávateľa na základe pracovnej zmluvy alebo dohody o práci vykonávanej mimo pracovného pomeru,^{41c)}
- b) práca zamestnanca v pracovnoprávnom vzťahu k zamestnávateľovi pri výkone práce vo verejnom záujme,^{41d)}
- c) štátnozamestnanecký pomer,^{41e)}

- d) výkon verejnej funkcie, ^{41f)}
- e) podnikanie a iná samostatná zárobková činnosť. ^{41g)}

§ 59

Peňažný príspevok na zaobstaranie pomôcky

(1) Občanovi s ťažkým zdravotným postihnutím, ktorý je podľa posudku vydaného podľa § 57 ods. 1 a 2 odkázaný na pomôcku, možno poskytnúť peňažný príspevok na zaobstaranie pomôcky, ak sa táto pomôcka neposkytuje ani nepožičiava na základe verejného zdravotného poistenia ⁴²⁾ s výnimkou druhého mechanického vozíka alebo druhého elektrického vozíka. Za druhý mechanický vozík sa považuje aj druhý jednoduchý kočík alebo druhý špeciálne upravený kočík.

(2) Peňažný príspevok na zaobstaranie pomôcky možno poskytnúť na

- a) kúpu pomôcky,
- b) zácvik (výcvik) pomôcky alebo zácvik (výcvik) používania pomôcky,
- c) úpravu pomôcky.

(3) Za pomôcku sa považuje hnutelná vec, ktorá slúži na zmiernenie alebo na prekonanie sociálnych dôsledkov ťažkého zdravotného postihnutia. Za pomôcku sa považuje aj pes so špeciálnym výcvikom. Skutočnosť, že ide o psa so špeciálnym výcvikom, preukazuje občan s ťažkým zdravotným postihnutím osobitným potvrdením.

(4) Osobné motorové vozidlo sa považuje za pomôcku len na účely zácviku pomôcky a úpravy pomôcky, ak tento zákon neustanovuje inak.

(5) Zácvik je činnosť potrebná na získanie vedomosti, zručnosti a schopnosti na používanie pomôcky. Úprava pomôcky je prispôbenie pomôcky individuálnym potrebám občana s ťažkým zdravotným postihnutím vrátane zavedenia pomôcky do prevádzky.

(6) Výška peňažného príspevku na zaobstaranie pomôcky s výnimkou výšky peňažného príspevku na zaobstaranie psa so špeciálnym výcvikom sa určí percentuálnou sadzbou v závislosti od ceny pomôcky a príjmu občana s ťažkým zdravotným postihnutím uvedených v prílohe č. 7, ak tento zákon neustanovuje inak. Peňažný príspevok na zaobstaranie pomôcky možno poskytnúť najviac vo výške 260 000 Sk. Výška peňažného príspevku na zaobstaranie pomôcky určeného na kúpu druhého mechanického vozíka je najviac 16 000 Sk a druhého elektrického vozíka je najviac 110 000 Sk. Na určenie výšky peňažného príspevku na zaobstaranie pomôcky určeného na kúpu druhého mechanického vozíka alebo druhého elektrického vozíka prvá veta platí rovnako.

(7) Výška peňažného príspevku na zaobstaranie psa so špeciálnym výcvikom sa určí percentuálnou sadzbou v závislosti od ceny psa so špeciálnym výcvikom a príjmu občana s ťažkým zdravotným postihnutím uvedených v prílohe č. 7a.

(8) Ak sa znížená pohybová schopnosť alebo orientačná schopnosť, alebo schopnosť dorozumievania, alebo schopnosť vykonávať nevyhnutné životné úkony alebo nevyhnutné práce v domácnosti viacerých občanov s ťažkým zdravotným postihnutím kompenzuje zaobstaraním jednej pomôcky, výška peňažného príspevku sa určí pre každého občana s ťažkým zdravotným postihnutím z časti zaobstarávacej ceny pomôcky, ktorá pripadá pomerne na každého z nich.

(9) Na výpočet príjmu sa vzťahuje § 58 ods. 10. Ustanovenie § 58 ods. 13 sa na účely peňažného príspevku na zaobstaranie pomôcky použije primerane a na zisťovanie príjmu sa vzťahuje § 58 ods. 14.

(10) Ak pomôcku uvedenú v odseku 3 môžu používať aj občania bez zdravotného postihnutia, výška peňažného príspevku na zaobstaranie takejto pomôcky sa určí percentuálnou sadzbou v závislosti od ceny pomôcky a príjmu občana s ťažkým zdravotným

postihnutím uvedených v prílohe č. 7, pričom cena pomôcky sa zohľadní najviac v sume, ktorú ustanoví všeobecne záväzný právny predpis, ktorý vydá ministerstvo.

(11) Peňažný príspevok na zaobstaranie pomôcky možno poskytnúť na základe dokladu o cene pomôcky alebo na základe dokladu o kúpe pomôcky vyhotoveného právnickou osobou alebo fyzickou osobou, ktorej predmetom činnosti je zaobstarávanie pomôcok a ktorá má na túto činnosť oprávnenie, alebo na základe zmluvy o vykonaní zácviku pomôcky medzi občanom s ťažkým zdravotným postihnutím a právnickou osobou alebo fyzickou osobou, ktorej predmetom činnosti je vykonanie zácviku pomôcky a ktorá má na túto činnosť oprávnenie, alebo na základe zmluvy o úprave pomôcky medzi občanom s ťažkým zdravotným postihnutím a právnickou osobou alebo fyzickou osobou, ktorej predmetom činnosti je úprava pomôcky a ktorá má na túto činnosť oprávnenie. Zaobstaranie pomôcky, ktoré môže byť predmetom činnosti právnickej osoby alebo fyzickej osoby, je výroba, predaj, distribúcia alebo úprava pomôcok.

(12) Občan s ťažkým zdravotným postihnutím je povinný kúpiť si pomôcku alebo dať si upraviť pomôcku, na ktorej zaobstaranie mu bol poskytnutý peňažný príspevok, do troch mesiacov odo dňa poskytnutia peňažného príspevku, najviac do šiestich mesiacov odo dňa poskytnutia peňažného príspevku v prípade, keď pomôcku nie je možné kúpiť alebo upraviť pre potreby občana s ťažkým zdravotným postihnutím z dôvodov na strane právnickej osoby alebo fyzickej osoby, ktorej predmetom činnosti je výroba, predaj, distribúcia alebo úprava pomôcok.

(13) Občan s ťažkým zdravotným postihnutím je povinný vrátiť peňažný príspevok na zaobstaranie pomôcky, ak si pomôcku nekúpi alebo nedá upraviť do troch mesiacov odo dňa poskytnutia príspevku, s výnimkou prípadov uvedených v odseku 12.

(14) Občan s ťažkým zdravotným postihnutím je povinný predložiť príslušnému orgánu doklady uvedené v odseku 11 ako súčasť žiadosti.

(15) Ak je cena pomôcky, na ktorú je občan odkázaný, vyššia ako cena, na ktorej základe bol určený peňažný príspevok na zaobstaranie pomôcky, príslušný orgán vyplatí občanovi s ťažkým zdravotným postihnutím rozdiel medzi výškou peňažného príspevku na zaobstaranie pomôcky poskytnutého na základe dokladu o cene pomôcky a výškou peňažného príspevku určeného na základe dokladu o kúpe pomôcky najneskôr do 30 dní od predloženia dokladu o skutočnej cene pomôcky. Súčet výšky peňažného príspevku na zaobstaranie pomôcky poskytnutého na základe dokladu o cene pomôcky a vyplateného rozdielu nesmie prevýšiť sumu uvedenú v odseku 6.

(16) Ak je cena pomôcky, na ktorú je občan odkázaný, nižšia ako cena, na ktorej základe bol určený peňažný príspevok na zaobstaranie pomôcky, občan s ťažkým zdravotným postihnutím je povinný vrátiť rozdiel medzi výškou peňažného príspevku na zaobstarávanie pomôcky poskytnutého na základe dokladu o cene pomôcky a výškou peňažného príspevku určeného na základe dokladu o kúpe pomôcky najneskôr do 30 dní od predloženia dokladu o skutočnej cene pomôcky.

(17) Občanovi s ťažkým zdravotným postihnutím možno poskytnúť peňažný príspevok na zaobstaranie viacerých pomôcok, ak spĺňa podmienky na poskytnutie peňažného príspevku na zaobstaranie každej z týchto pomôcok.

(18) Ďalší peňažný príspevok na zaobstaranie pomôcky rovnakého druhu určený na kúpu pomôcky možno poskytnúť občanovi s ťažkým zdravotným postihnutím až po uplynutí troch rokov od predchádzajúceho poskytnutia peňažného príspevku na takúto pomôcku, ak táto pomôcka si vyžaduje opravu a ak cena opravy alebo cena opravy s cenou všetkých doterajších opráv by presiahla výšku 50% ceny pomôcky, ak tento zákon neustanovuje inak.

(19) Ďalší peňažný príspevok na zaobstaranie pomôcky rovnakého druhu určený na kúpu pomôcky možno poskytnúť občanovi s ťažkým zdravotným postihnutím aj pred uplynutím lehoty uvedenej v odseku 18, ak pomôcka, na ktorú bol poskytnutý peňažný

príspevok na zaobstaranie pomôcky určený na kúpu pomôcky, prestane plniť svoj účel; to neplatí, ak bol občanovi s ťažkým zdravotným postihnutím poskytnutý peňažný príspevok na zaobstaranie pomôcky určený na kúpu druhého mechanického vozíka alebo druhého elektrického vozíka.

(20) Ďalší peňažný príspevok na zaobstaranie pomôcky rovnakého druhu určený na kúpu druhého mechanického vozíka možno poskytnúť občanovi s ťažkým zdravotným postihnutím až po uplynutí piatich rokov od predchádzajúceho poskytnutia peňažného príspevku na takúto pomôcku. Ďalší peňažný príspevok na zaobstaranie pomôcky rovnakého druhu určený na kúpu druhého elektrického vozíka možno poskytnúť občanovi s ťažkým zdravotným postihnutím až po uplynutí desiatich rokov od predchádzajúceho poskytnutia peňažného príspevku na takúto pomôcku. Ďalší peňažný príspevok na zaobstaranie pomôcky rovnakého druhu určený na kúpu druhého mechanického vozíka alebo druhého elektrického vozíka možno poskytnúť občanovi s ťažkým zdravotným postihnutím, ak pomôcka, na zaobstaranie ktorej bol občanovi s ťažkým zdravotným postihnutím poskytnutý predchádzajúci peňažný príspevok na zaobstaranie pomôcky, si vyžaduje opravu a cena opravy alebo cena opravy s cenou všetkých doterajších opráv presiahne výšku 50% ceny pomôcky.

(21) Ak občan s ťažkým zdravotným postihnutím, ktorému bol poskytnutý peňažný príspevok na zaobstaranie pomôcky, s výnimkou peňažného príspevku na zaobstaranie psa so špeciálnym výcvikom, najmenej vo výške 5 000 Sk, zomrie, dedičia sú povinní vrátiť peňažný príspevok na zaobstaranie pomôcky, jeho pomernú časť alebo pomôcku, ak od poskytnutia peňažného príspevku na zaobstaranie pomôcky uplynulo menej ako päť rokov alebo menej ako desať rokov, ak ide o druhý elektrický vozík.

(22) Občan s ťažkým zdravotným postihnutím je povinný vrátiť peňažný príspevok na zaobstaranie pomôcky alebo jeho pomernú časť, ak pomôcku pred uplynutím piatich rokov alebo ak ide o druhý elektrický vozík pred uplynutím desiatich rokov od poskytnutia tohto peňažného príspevku predá alebo daruje.

(23) Občan s ťažkým zdravotným postihnutím je povinný vrátiť pomôcku alebo peňažný príspevok na zaobstaranie pomôcky alebo jeho pomernú časť, ak pomôcku pred uplynutím piatich rokov alebo ak ide o druhý elektrický vozík pred uplynutím desiatich rokov od poskytnutia tohto peňažného príspevku nevyužíva z dôvodu, že prestala plniť svoj účel; pomôcku je povinný vrátiť, ak je funkčná. Lehota piatich rokov alebo desiatich rokov začína plynúť prvým dňom v mesiaci, ktorý nasleduje po mesiaci, v ktorom rozhodnutie o poskytnutí peňažného príspevku na zaobstaranie pomôcky nadobudlo právoplatnosť.

(24) Vrátenú pomôcku možno poskytnúť zariadeniu sociálnych služieb alebo občanovi s ťažkým zdravotným postihnutím, ktorý o ňu prejaví záujem, za predpokladu, že pomôcka je vhodná na kompenzáciu. Pomôcka sa poskytne na základe písomnej zmluvy o poskytnutí pomôcky, ktorú uzatvorí príslušný orgán so zariadením sociálnych služieb alebo s občanom s ťažkým zdravotným postihnutím.

(25) Obdobie, za ktoré je občan s ťažkým zdravotným postihnutím povinný vrátiť pomernú časť peňažného príspevku na zaobstaranie pomôcky, začína plynúť prvým dňom v mesiaci, ktorý nasleduje po mesiaci, v ktorom občan s ťažkým zdravotným postihnutím predal pomôcku alebo daroval pomôcku, na ktorú bol občanovi s ťažkým zdravotným postihnutím poskytnutý peňažný príspevok na zaobstaranie pomôcky alebo v ktorom príslušný orgán zistil, že pomôcka, na ktorú bol poskytnutý tento peňažný príspevok, prestala plniť svoj účel. To platí aj na vrátenie pomernej časti peňažného príspevku na zaobstaranie pomôcky dedičmi podľa odseku 21.

(1) Občanovi s ťažkým zdravotným postihnutím, ktorý je podľa posudku vydaného podľa § 57 ods. 1 a 2 odkázaný na pomôcku a táto pomôcka vyžaduje opravu alebo pes so špeciálnym výcvikom vyžaduje chirurgický zákrok v rámci veterinárnej starostlivosti, možno poskytnúť peňažný príspevok na opravu pomôcky alebo na chirurgický zákrok v rámci veterinárnej starostlivosti na psovi so špeciálnym výcvikom (ďalej len "peňažný príspevok na opravu pomôcky") s výnimkou pomôcky, ktorá bola poskytnutá alebo požičaná na základe zdravotného poistenia.

(2) Peňažný príspevok na opravu pomôcky možno poskytnúť, ak cena opravy alebo cena opravy s cenou všetkých doterajších opráv účtovaných právnickou osobou alebo fyzickou osobou, ktorých predmetom činnosti je oprava pomôcky a majú na túto činnosť oprávnenie alebo na základe zmluvy o oprave medzi občanmi, nepresiahne spravidla 50% ceny novej pomôcky.

(3) Výška peňažného príspevku na opravu pomôcky sa určí percentuálnou sadzbou v závislosti od ceny opravy pomôcky a príjmu občana s ťažkým zdravotným postihnutím uvedených v prílohe č. 8.

(4) Na výpočet príjmu sa vzťahuje § 58 ods. 10. Ustanovenie § 58 ods. 13 sa na účely peňažného príspevku na opravu pomôcky použije primerane a na zisťovanie príjmu sa vzťahuje ustanovenie § 58 ods. 14.

(5) Peňažný príspevok na opravu pomôcky sa poskytne na základe dokladu o oprave pomôcky vyhotoveného právnickou osobou alebo fyzickou osobou uvedenou v odseku 2 alebo na základe zmluvy o oprave medzi občanmi.

(6) Občan s ťažkým zdravotným postihnutím je povinný predložiť príslušnému orgánu doklady uvedené v odseku 5.

§ 61

Peňažný príspevok na kúpu osobného motorového vozidla

(1) Občanovi s ťažkým zdravotným postihnutím, ktorý je podľa posudku vydaného podľa § 57 ods. 1 a 2 odkázaný na individuálnu prepravu osobným motorovým vozidlom, možno poskytnúť peňažný príspevok na kúpu osobného motorového vozidla.

(2) Peňažný príspevok na kúpu osobného motorového vozidla možno poskytnúť občanovi s ťažkým zdravotným postihnutím len do konca kalendárneho roka, v ktorom dovŕši 65 rokov veku, a rozhodnutie o poskytnutí peňažného príspevku na kúpu osobného motorového vozidla nadobudne právoplatnosť do konca kalendárneho roka, v ktorom občan s ťažkým zdravotným postihnutím dovŕši 65 rokov veku.

(3) Peňažný príspevok na kúpu osobného motorového vozidla nemožno poskytnúť občanovi s ťažkým zdravotným postihnutím, ktorému sa poskytuje starostlivosť v zariadení sociálnych služieb celoročne, s výnimkou nezaopatreného dieťaťa, ktorému sa poskytuje starostlivosť v takomto zariadení na účely plnenia povinnej školskej dochádzky alebo sústavnej prípravy na povolanie.

(4) Peňažný príspevok na kúpu osobného motorového vozidla nemožno poskytnúť na osobné motorové vozidlo, ktoré je podľa technického preukazu staršie ako päť rokov.

(5) Peňažný príspevok na kúpu osobného motorového vozidla možno poskytnúť občanovi s ťažkým zdravotným postihnutím, ak bude osobné motorové vozidlo využívať najmenej dvakrát do týždňa na účely prepravy do zamestnania, do školského zariadenia alebo do zariadenia sociálnych služieb.

(6) Výška peňažného príspevku na kúpu osobného motorového vozidla a na kúpu osobného motorového vozidla s automatickou prevodovkou sa určí percentuálnou sadzbou v závislosti od ceny osobného motorového vozidla a príjmu občana s ťažkým zdravotným

postihnutím uvedených v prílohe č. 9, pričom cena osobného motorového vozidla môže byť najviac 400 000 Sk.

(7) Na výpočet príjmu sa vzťahuje § 58 ods. 10. Ustanovenie § 58 ods. 13 sa na účely peňažného príspevku na kúpu osobného motorového vozidla použije primerane a na zisťovanie príjmu sa vzťahuje § 58 ods. 14.

(8) Peňažný príspevok na kúpu osobného motorového vozidla možno poskytnúť najviac vo výške 200 000 Sk. Výška peňažného príspevku na kúpu osobného motorového vozidla s automatickou prevodovkou je najviac 250 000 Sk, ak občan s ťažkým zdravotným postihnutím je podľa posudku vydaného podľa § 57 ods. 1 a 2 odkázaný na úpravu osobného motorového vozidla, ktorá zahŕňa automatickú prevodovku. Peňažný príspevok na kúpu osobného motorového vozidla s automatickou prevodovkou sa poskytne občanovi s ťažkým zdravotným postihnutím, len ak má oprávnenie na vedenie osobného motorového vozidla.

(9) Občan s ťažkým zdravotným postihnutím je povinný kúpiť osobné motorové vozidlo do troch mesiacov od poskytnutia peňažného príspevku na kúpu osobného motorového vozidla, najviac do šiestich mesiacov odo dňa poskytnutia tohto peňažného príspevku v prípade, ak osobné motorové vozidlo nie je možné kúpiť alebo upraviť pre potreby občana s ťažkým zdravotným postihnutím z dôvodov na strane právnickej osoby alebo fyzickej osoby, ktorej predmetom činnosti je výroba, predaj, distribúcia alebo úprava osobných motorových vozidiel.

(10) Ak si viacerí občania s ťažkým zdravotným postihnutím odkázaní na individuálnu prepravu zabezpečujú kúpu jedného osobného motorového vozidla, výška peňažného príspevku sa určí pre každého z nich z časti kúpnej ceny osobného motorového vozidla, ktorá pripadá na každého z nich.

(11) Ďalší peňažný príspevok na kúpu osobného motorového vozidla možno poskytnúť, ak

- a) občan s ťažkým zdravotným postihnutím sa zaviazal, že osobné motorové vozidlo, na ktoré sa poskytol predchádzajúci peňažný príspevok, predá alebo ak osobné motorové vozidlo bolo vyradené z evidencie motorových vozidiel, a to do šiestich mesiacov od kúpy nového osobného motorového vozidla, na ktoré sa poskytol peňažný príspevok a
- b) od poskytnutia predchádzajúceho peňažného príspevku uplynulo sedem rokov; podmienka uplynutia siedmich rokov sa považuje za splnenú, ak občan s ťažkým zdravotným postihnutím peňažný príspevok alebo jeho pomernú časť vráti.

(12) Ak občan s ťažkým zdravotným postihnutím, ktorému bol poskytnutý ďalší peňažný príspevok na kúpu osobného motorového vozidla, nesplní povinnosť uloženú v odseku 11, príslušný orgán rozhodne o povinnosti občana s ťažkým zdravotným postihnutím vrátiť tento peňažný príspevok.

(13) Výška ďalšieho peňažného príspevku na kúpu osobného motorového vozidla po uplynutí siedmich rokov sa určí podľa odsekov 6 až 8 v závislosti od ceny predaného osobného motorového vozidla alebo v závislosti od výšky náhrady škody vyplatenéj z havarijného poistenia za škodu spôsobenú odcudzením osobného motorového vozidla, na ktorého kúpu bol poskytnutý predchádzajúci peňažný príspevok. Od ceny nového osobného motorového vozidla sa odpočíta časť ceny alebo časť výšky náhrady škody vyplatenéj z havarijného poistenia za škodu spôsobenú odcudzením osobného motorového vozidla, ktorá sa rovná výške podielu peňažného príspevku na cene osobného motorového vozidla, na ktorého kúpu bol poskytnutý predchádzajúci peňažný príspevok. To neplatí, ak predchádzajúci peňažný príspevok na kúpu osobného motorového vozidla bol poskytnutý pred viac ako desiatimi rokmi.

(14) Ak vznikne rozdiel medzi výškou peňažného príspevku na kúpu osobného motorového vozidla určeného podľa odsekov 6 až 8 a výškou peňažného príspevku na kúpu

osobného motorového vozidla vypočítaného podľa odseku 13, občan s ťažkým zdravotným postihnutím je povinný tento rozdiel vrátiť.

(15) Občan s ťažkým zdravotným postihnutím je povinný vrátiť peňažný príspevok na kúpu osobného motorového vozidla alebo jeho pomernú časť, ak osobné motorové vozidlo pred uplynutím siedmich rokov od poskytnutia tohto peňažného príspevku predá. Občan s ťažkým zdravotným postihnutím je povinný vrátiť peňažný príspevok na kúpu osobného motorového vozidla alebo jeho pomernú časť aj vtedy, ak osobné motorové vozidlo, na ktorého kúpu sa poskytol tento príspevok, sa nevyužíva na individuálnu prepravu občana s ťažkým zdravotným postihnutím. To neplatí, ak osobné motorové vozidlo bolo odcudzené a občan s ťažkým zdravotným postihnutím nepožiada o ďalší peňažný príspevok na kúpu osobného motorového vozidla pred uplynutím siedmich rokov. Lehota siedmich rokov začína plynúť prvým dňom v mesiaci, ktorý nasleduje po mesiaci, v ktorom rozhodnutie o poskytnutí peňažného príspevku na kúpu osobného motorového vozidla nadobudlo právoplatnosť.

(16) Ak občan s ťažkým zdravotným postihnutím zomrie pred uplynutím siedmich rokov od poskytnutia peňažného príspevku na kúpu osobného motorového vozidla, peňažný príspevok alebo jeho pomerná časť sa uplatňuje ako pohľadávka v konaní o dedičstve. To neplatí, ak hodnota osobného motorového vozidla podľa znaleckého posudku vyhotoveného na účely dedičského konania nepresahuje 30 000 Sk.

(17) Peňažný príspevok na kúpu osobného motorového vozidla sa poskytne na základe dokladu o cene osobného motorového vozidla alebo na základe dokladu o kúpe osobného motorového vozidla vyhotoveného právnickou osobou alebo fyzickou osobou, ktorej predmetom činnosti je predaj osobných motorových vozidiel alebo sprostredkovanie tohto predaja a ktorá má na túto činnosť oprávnenie.

(18) Obdobie, za ktoré je občan s ťažkým zdravotným postihnutím povinný vrátiť pomernú časť peňažného príspevku na kúpu osobného motorového vozidla, začína plynúť prvým dňom v mesiaci, ktorý nasleduje po mesiaci, v ktorom občan s ťažkým zdravotným postihnutím predal osobné motorové vozidlo, na ktorého kúpu bol občanovi s ťažkým zdravotným postihnutím poskytnutý peňažný príspevok na kúpu osobného motorového vozidla. To platí aj na vrátenie pomernej časti peňažného príspevku na kúpu osobného motorového vozidla, ktorá sa uplatňuje ako pohľadávka v konaní o dedičstve podľa odseku 16.

(19) Občan s ťažkým zdravotným postihnutím je povinný predložiť príslušnému orgánu doklady uvedené v odseku 17.

(20) Ak cena osobného motorového vozidla je vyššia ako cena, na ktorej základe bol určený peňažný príspevok na kúpu osobného motorového vozidla, príslušný orgán vyplatí občanovi s ťažkým zdravotným postihnutím rozdiel medzi výškou peňažného príspevku na kúpu osobného motorového vozidla poskytnutého na základe dokladu o cene osobného motorového vozidla a výškou peňažného príspevku určeného na základe dokladu o kúpe osobného motorového vozidla najneskôr do 30 dní od predloženia dokladu o skutočnej cene osobného motorového vozidla. Súčet výšky peňažného príspevku na kúpu osobného motorového vozidla poskytnutého na základe dokladu o cene osobného motorového vozidla a vyplateného rozdielu nesmie prevýšiť sumu uvedenú v odseku 8.

(21) Ak cena osobného motorového vozidla je nižšia ako cena, na ktorej základe bol určený peňažný príspevok na kúpu osobného motorového vozidla, občan s ťažkým zdravotným postihnutím je povinný vrátiť rozdiel medzi výškou peňažného príspevku na kúpu osobného motorového vozidla poskytnutého na základe dokladu o cene osobného motorového vozidla a výškou peňažného príspevku určeného na základe dokladu o kúpe osobného motorového vozidla najneskôr do 30 dní od predloženia dokladu o skutočnej cene osobného motorového vozidla.

§ 62

Peňažný príspevok na prepravu

(1) Občanovi s ťažkým zdravotným postihnutím, ktorý je podľa posudku vydaného podľa § 57 ods. 1 a 2 odkázaný na individuálnu prepravu osobným motorovým vozidlom, možno poskytnúť peňažný príspevok na prepravu.

(2) Peňažný príspevok na prepravu nemožno poskytnúť občanovi s ťažkým zdravotným postihnutím, ktorému sa poskytuje peňažný príspevok na kompenzáciu zvýšených výdavkov súvisiacich so zabezpečením prevádzky osobného motorového vozidla, alebo občanovi s ťažkým zdravotným postihnutím, ktorý je vlastníkom alebo držiteľom osobného motorového vozidla. Peňažný príspevok na prepravu možno poskytnúť, ak sa preprava občana s ťažkým zdravotným postihnutím má vykonať v čase, keď osobné motorové vozidlo, na ktorého kúpu sa poskytol peňažný príspevok a ktorým sa zabezpečuje preprava občana s ťažkým zdravotným postihnutím, nie je technicky spôsobilé na cestnú premávku podľa osobitného predpisu.⁴³⁾

(3) Peňažný príspevok na prepravu sa poskytuje na základe preukázaných výdavkov na prepravu zabezpečovanú právnickou osobou alebo fyzickou osobou, ktorá má oprávnenie na vykonávanie prepravy,^{43a)} obcou, alebo subjektom, ktorý poskytuje sociálnu pomoc podľa tohto zákona.

(4) Výška peňažného príspevku na prepravu sa určí percentuálnou sadzbou v závislosti od preukázaných nákladov na prepravu a od príjmu občana s ťažkým zdravotným postihnutím uvedených v prílohe č. 10.

(5) Na výpočet príjmu sa vzťahuje § 58 ods. 10. Ustanovenie § 58 ods. 13 sa na účely peňažného príspevku na prepravu použije primerane a na zisťovanie príjmu sa vzťahuje § 58 ods. 14.

(6) Peňažný príspevok na prepravu možno poskytnúť najviac vo výške 2 750 Sk mesačne. Nevyčerpanú časť peňažného príspevku na prepravu za kalendárny mesiac nemožno využiť v nasledujúcom kalendárnom mesiaci.

§ 63

Peňažný príspevok na úpravu bytu, rodinného domu alebo garáže

(1) Občanovi s ťažkým zdravotným postihnutím, ktorý je podľa posudku vydaného podľa § 57 ods. 1 a 2 odkázaný na úpravu bytu, rodinného domu alebo garáže s cieľom dosiahnuť ich bezbariérovosť, možno poskytnúť peňažný príspevok na úpravu bytu, rodinného domu alebo garáže. Peňažný príspevok možno poskytnúť aj na úpravu vstupu do bytového domu a na úpravu prístupu k výťahu. Za bariéry v byte, bytovom dome, rodinnom dome a v garáži sa považujú prekážky, v ktorých dôsledku občan s ťažkým zdravotným postihnutím nie je schopný sa premiestňovať, orientovať, dorozumievať, vykonávať nevyhnutné životné úkony alebo nevyhnutné práce v domácnosti uvedené v prílohe č. 1 alebo vykonávať činnosti uvedené v prílohe č. 5 rovnakým spôsobom ako zdravý občan rovnakého veku, pohlavia a za rovnakých podmienok.

(2) Za úpravu bytu, rodinného domu alebo garáže sa považujú také zmeny, ktorými sa upravuje existujúce zariadenie v byte, v rodinnom dome alebo v garáži. Za úpravu bytu, rodinného domu alebo garáže nemožno považovať vybudovanie nového objektu alebo zariadenia (kúpeľňa, WC, plyn, kanalizácia, vodovod).

(3) Peňažný príspevok na úpravu bytu, rodinného domu alebo garáže možno poskytnúť, ak občan s ťažkým zdravotným postihnutím má v byte alebo v rodinnom dome trvalý pobyt alebo je vlastníkom garáže, alebo garáž je súčasťou nájomného bytu, ale nie je

súčasťou zariadenia sociálnych služieb. Poskytnutie peňažného príspevku na úpravu bytu, rodinného domu alebo garáže sa týka aj ich príslušenstva.

(4) Peňažný príspevok na úpravu bytu, rodinného domu alebo garáže možno poskytnúť, ak občan s ťažkým zdravotným postihnutím vopred uzatvorí písomnú zmluvu s príslušným orgánom, v ktorej sa zaviazá, že v prípade zmeny trvalého pobytu, predaja, darovania alebo prenájmu bytu, rodinného domu alebo garáže inej osobe pred uplynutím 10 rokov od poskytnutia tohto peňažného príspevku peňažný príspevok alebo jeho pomernú časť vráti.

(5) Peňažný príspevok na úpravu bytu, rodinného domu alebo garáže nemožno poskytnúť na úpravy vykonané pred dňom posúdenia podľa § 57.

(6) Výška peňažného príspevku na úpravu bytu, rodinného domu alebo garáže sa určí percentuálnou sadzbou v závislosti od ceny potrebnej úpravy bytu alebo rodinného domu a príjmu občana s ťažkým zdravotným postihnutím uvedených v prílohe č. 7, pričom cena potrebnej úpravy bytu alebo rodinného domu je najviac 550 000 Sk a cena potrebnej úpravy garáže je najviac 50 000 Sk. Peňažný príspevok na úpravu bytu, rodinného domu možno poskytnúť najviac vo výške 200 000 Sk a peňažný príspevok na úpravu garáže možno poskytnúť najviac vo výške 50 000 Sk.

(7) Na výpočet príjmu sa vzťahuje § 58 ods. 10. Ustanovenie § 58 ods. 13 sa na účely peňažného príspevku na úpravu bytu, rodinného domu alebo garáže použije primerane a na zisťovanie príjmu sa vzťahuje § 58 ods. 14.

(8) Občan s ťažkým zdravotným postihnutím, ktorému sa poskytol peňažný príspevok na úpravu bytu, rodinného domu alebo garáže, vykoná vyúčtovanie tohto príspevku do jedného mesiaca od skončenia úpravy bytu, rodinného domu alebo garáže.

(9) Úhrn poskytnutých peňažných príspevkov na úpravu bytu, rodinného domu alebo garáže v období siedmich rokov nesmie presiahnuť 250 000 Sk.

(10) Ak sa úpravy, na ktoré sa poskytol peňažný príspevok, neuskutočnili v celom rozsahu, občan s ťažkým zdravotným postihnutím je povinný pomernú časť vyplateného peňažného príspevku vrátiť najneskôr do 30 dní od vyúčtovania tohto peňažného príspevku.

(11) Peňažný príspevok na úpravu bytu, rodinného domu alebo garáže sa poskytne na základe dokladu o cene úpravy bytu, rodinného domu alebo garáže vyhotoveného právnickou osobou alebo fyzickou osobou, ktorej predmetom činnosti je vykonávanie úprav a ktorá má na túto činnosť oprávnenie.

(12) Občan s ťažkým zdravotným postihnutím je povinný predložiť príslušnému orgánu doklady uvedené v odseku 11.

(13) Ak cena potrebnej úpravy bytu, rodinného domu alebo garáže je vyššia ako cena, na ktorej základe bol určený peňažný príspevok na úpravu bytu, rodinného domu alebo garáže, príslušný orgán vyplatí občanovi s ťažkým zdravotným postihnutím rozdiel medzi výškou peňažného príspevku na úpravu bytu, rodinného domu alebo garáže poskytnutého na základe dokladu o cene úpravy bytu, rodinného domu alebo garáže a výškou peňažného príspevku určeného na základe dokladu o úprave bytu, rodinného domu alebo garáže najneskôr do 30 dní od predloženia dokladu o skutočnej cene potrebnej úpravy bytu, rodinného domu alebo garáže. Súčet výšky peňažného príspevku na úpravu bytu, rodinného domu alebo garáže poskytnutého na základe dokladu o cene úpravy bytu, rodinného domu alebo garáže a vyplateného rozdielu nesmie prevýšiť sumu uvedenú v odseku 6.

(14) Ak cena potrebnej úpravy bytu, rodinného domu alebo garáže je nižšia ako cena, na ktorej základe bol určený peňažný príspevok na úpravu bytu, rodinného domu alebo garáže, občan s ťažkým zdravotným postihnutím je povinný vrátiť rozdiel medzi výškou peňažného príspevku na úpravu bytu, rodinného domu alebo garáže poskytnutého na základe dokladu o cene úpravy bytu, rodinného domu alebo garáže a výškou peňažného príspevku určeného na základe dokladu o úprave bytu, rodinného domu alebo garáže najneskôr do 30

dní od predloženia dokladu o skutočnej cene potrebnej úpravy bytu, rodinného domu alebo garáže.

(15) Ďalší príspevok na inú úpravu bytu, rodinného domu alebo garáže možno poskytnúť až po vyúčtovaní predchádzajúceho príspevku na úpravu bytu, rodinného domu alebo garáže.

§ 64

Peňažný príspevok na kompenzáciu zvýšených výdavkov

(1) Občanovi s ťažkým zdravotným postihnutím, ktorý je podľa posudku vydaného podľa § 57 ods. 1 a 2 odkázaný na kompenzáciu zvýšených výdavkov, možno poskytnúť peňažný príspevok na zvýšené výdavky

- a) na diétne stravovanie,
- b) súvisiace

- 1. s hygienou alebo s opotrebovaním šatstva, bielizne, obuvi a bytového zariadenia,
- 2. so zabezpečením prevádzky osobného motorového vozidla,
- 3. so starostlivosťou o psa so špeciálnym výcvikom.

(2) Kompenzácia na každé zvýšenie výdavkov uvedených v odseku 1 sa posudzuje samostatne.

(3) Výška peňažného príspevku na kompenzáciu zvýšených výdavkov na diétne stravovanie je mesačne

- a) 1 000 Sk pre choroby a poruchy uvedené v prvej skupine podľa prílohy č. 13,
- b) 500 Sk pre choroby a poruchy uvedené v druhej skupine podľa prílohy č. 13,
- c) 300 Sk pre choroby a poruchy uvedené v tretej skupine podľa prílohy č. 13.

(4) Výška peňažného príspevku na kompenzáciu zvýšených výdavkov súvisiacich s hygienou alebo s opotrebovaním šatstva, bielizne, obuvi a bytového zariadenia je 500 Sk.

(5) Výška peňažného príspevku na kompenzáciu zvýšených výdavkov súvisiacich so zabezpečením prevádzky osobného motorového vozidla je 900 Sk.

(6) Peňažný príspevok na kompenzáciu zvýšených výdavkov súvisiacich so zabezpečením prevádzky osobného motorového vozidla možno poskytnúť občanovi s ťažkým zdravotným postihnutím, ktorý je podľa § 17 odkázaný na individuálnu prepravu osobným motorovým vozidlom a ktorý

- a) je vlastníkom alebo držiteľom osobného motorového vozidla alebo
- b) nie je vlastníkom alebo držiteľom osobného motorového vozidla, ale jeho prepravu zabezpečuje fyzická osoba, ktorá nemá oprávnenie na vykonávanie prepravy.

(7) Peňažný príspevok na kompenzáciu zvýšených výdavkov na diétne stravovanie nemožno poskytnúť občanovi s ťažkým zdravotným postihnutím, ktorému sa poskytuje starostlivosť v zariadení sociálnych služieb celoročne. To neplatí, ak sa občanovi s ťažkým zdravotným postihnutím poskytuje starostlivosť v zariadení sociálnych služieb prechodne a na určitý čas, najviac na 30 dní.

(8) Peňažné príspevky uvedené v odsekoch 3 až 5 a 9 sa poskytujú mesačne.

(9) Výška peňažného príspevku na kompenzáciu zvýšených výdavkov súvisiacich so starostlivosťou o psa so špeciálnym výcvikom je 1 200 Sk.

(10) Peňažný príspevok na zvýšené výdavky sa neposkytuje, ak príjem občana s ťažkým zdravotným postihnutím presiahol dvojnásobok sumy životného minima pre plnoletú fyzickú osobu ustanoveného osobitným predpisom.³⁶⁾

(11) Na výpočet príjmu sa vzťahuje § 58 ods. 10. Ustanovenie § 58 ods. 13 sa na účely peňažného príspevku na kompenzáciu zvýšených výdavkov použije primerane a na zisťovanie príjmu sa vzťahuje § 58 ods. 14.

Peňažný príspevok za opatrovanie

(1) Fyzickej osobe, ktorá opatruje občana s ťažkým zdravotným postihnutím staršieho ako šesť rokov odkázaného podľa posudku vydaného podľa § 57 ods. 1 a 2 na celodenné, osobné a riadne opatrovanie (ďalej len "opatrovanie"), možno poskytnúť peňažný príspevok za opatrovanie. Peňažný príspevok za opatrovanie nemožno poskytnúť, ak občanovi s ťažkým zdravotným postihnutím sa poskytuje peňažný príspevok na osobnú asistenciu alebo ak sa mu starostlivosť zabezpečuje opatrovateľskou službou.

(2) Na účely poskytnutia peňažného príspevku za opatrovanie sa za fyzickú osobu považuje manžel, manželka, rodič alebo občan, ktorý prevzal dieťa do starostlivosti nahrádzajúcej starostlivosť rodičov na základe rozhodnutia príslušného orgánu, alebo fyzická osoba, ktorú súd ustanovil za opatrovníka ^{41a} občana s ťažkým zdravotným postihnutím, dieťa, starý rodič, vnuk, vnučka, súrodenec, nevesta, zať, svokor, svokra. Za nevestu sa považuje aj ovdovená žena po synovi svokry (svokra) a za zaťa sa považuje aj ovdovený muž po dcére svokry (svokra).

(3) Opatrovanie občana s ťažkým zdravotným postihnutím fyzickou osobou uvedenou v odseku 2 sa vykonáva najmä na účely zabezpečenia pomoci pri nevyhnutných životných úkonoch uvedených v prílohe č. 1. Za opatrovanie sa považuje aj opatrovanie v rozsahu hodín uvedenom v odsekoch 6 a 7.

(4) Fyzická osoba, ktorá vykonáva opatrovanie, musí byť plnoletá, musí mať spôsobilosť na právne úkony v plnom rozsahu a musí byť schopná vykonávať opatrovanie. Za fyzickú osobu schopnú vykonávať celodenné, osobné a riadne opatrovanie sa nepovažuje fyzická osoba, ktorá pre dlhodobý nepriaznivý zdravotný stav má pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť o viac ako 70% v porovnaní so zdravou fyzickou osobou. V prípade pochybností vykonávať celodenné, osobné a riadne opatrovanie príslušný orgán potvrdzuje psychickú schopnosť a fyzickú schopnosť fyzickej osoby uvedenej v odseku 2. Fyzická osoba nesmie vykonávať opatrovanie bez písomného súhlasu občana s ťažkým zdravotným postihnutím odkázaného na opatrovanie. Písomný súhlas sa nevyžaduje, ak občan s ťažkým zdravotným postihnutím nie je schopný písomný súhlas udeliť alebo ak ide o maloleté dieťa s ťažkým zdravotným postihnutím alebo o občana s ťažkým zdravotným postihnutím, ktorý bol súdom pozbavený spôsobilosti na právne úkony. Psychickú neschopnosť a fyzickú neschopnosť občana s ťažkým zdravotným postihnutím udeliť písomný súhlas potvrdzuje príslušný orgán.

(5) Peňažný príspevok za opatrovanie sa poskytuje vo výške 6 000 Sk mesačne pri opatrovaní jedného občana s ťažkým zdravotným postihnutím a vo výške 8 000 Sk mesačne pri opatrovaní dvoch alebo viacerých občanov s ťažkým zdravotným postihnutím, ak tento zákon neustanovuje inak.

(6) Ak občan s ťažkým zdravotným postihnutím odkázaný na opatrovanie fyzickou osobou uvedenou v odseku 2 navštevuje zariadenie sociálnych služieb, základnú školu, strednú školu alebo školské zariadenie typu predškolského zariadenia, školského klubu, školského strediska záujmovej činnosti a centra voľného času v rozsahu viac ako 20 hodín týždenne, peňažný príspevok za opatrovanie sa poskytuje vo výške 5 300 Sk mesačne. Pri opatrovaní dvoch alebo viacerých občanov s ťažkým zdravotným postihnutím navštevujúcich tieto zariadenia v rozsahu viac ako 20 hodín týždenne sa peňažný príspevok za opatrovanie poskytuje vo výške 7 500 Sk mesačne.

(7) Ak jeden občan s ťažkým zdravotným postihnutím odkázaný na opatrovanie fyzickou osobou uvedenou v odseku 2 navštevuje niektoré zo zariadení uvedených v odseku 6 v rozsahu viac ako 20 hodín týždenne a druhý občan s ťažkým zdravotným postihnutím odkázaný na opatrovanie touto fyzickou osobou nenavštevuje žiadne z týchto zariadení alebo

navštevuje niektoré z týchto zariadení v rozsahu najviac 20 hodín týždenne, peňažný príspevok za opatrovanie sa poskytuje vo výške 7 800 Sk mesačne.

(8) Peňažný príspevok za opatrovanie podľa odsekov 5 až 7 sa zvyšuje o 1 500 Sk mesačne, ak je občanom s ťažkým zdravotným postihnutím jedno alebo viacero nezaopatrených detí ⁴⁴⁾ a fyzická osoba uvedená v odseku 2 nemá v čase opatrovania príjem podľa osobitného predpisu ^{44a)} a nepoberá dávky dôchodkového poistenia alebo dávky výsluhového zabezpečenia.

(9) Ak fyzická osoba uvedená v odseku 2, ktorá opatruje občana s ťažkým zdravotným postihnutím, poberá dávky dôchodkového poistenia alebo dávky výsluhového zabezpečenia okrem sirotského dôchodku a invalidného dôchodku poistenca, ktorý pre dlhodobu nepriaznivý zdravotný stav má pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť o viac ako 40%, ale najviac o 70% v porovnaní so zdravou fyzickou osobou, peňažný príspevok za opatrovanie podľa odsekov 5 až 7 sa zníži o sumu, ktorá zodpovedá 50% dávky dôchodkového poistenia alebo dávky výsluhového zabezpečenia, ktorú poberá táto fyzická osoba. Krátenie peňažného príspevku za opatrovanie podľa odseku 10 prvej vety a druhej vety sa nepoužije.

(10) Ak je príjem občana s ťažkým zdravotným postihnutím vyšší ako 1,2-násobok sumy životného minima pre plnoletú fyzickú osobu podľa osobitného predpisu, ³⁶⁾ peňažný príspevok za opatrovanie zistený podľa odsekov 5 až 7 a odseku 9 sa kráti o sumu prevyšujúcu tento príjem. Ak je občanom s ťažkým zdravotným postihnutím nezaopatrené dieťa, ⁴⁴⁾ peňažný príspevok za opatrovanie sa kráti o sumu, ktorou príjem občana s ťažkým zdravotným postihnutím prevyšuje 3-násobok sumy životného minima pre plnoletú fyzickú osobu podľa osobitného predpisu. ³⁶⁾ Ak majetok a úspory občana s ťažkým zdravotným postihnutím presahujú sumu uvedenú v § 58 ods. 13, peňažný príspevok za opatrovanie sa fyzickej osobe uvedenej v odseku 2 neposkytne. Na zisťovanie príjmu, preukazovanie príjmu, prehodnocovanie príjmu a výpočet príjmu platí § 58 ods. 10, 13 a 14 rovnako.

(11) Na účely zisťovania príjmu občana s ťažkým zdravotným postihnutím podľa odseku 10 sa za príjem nepovažuje peňažný príspevok za opatrovanie vo výške, v ktorej bol poskytovaný fyzickej osobe uvedenej v odseku 2, ak sa príjem tejto fyzickej osoby započítava ^{41aa)} s príjmom občana s ťažkým zdravotným postihnutím.

(12) Peňažný príspevok možno poskytnúť, len ak fyzická osoba uvedená v odseku 2 nemá v čase opatrovania občana odkázaného na opatrovanie mesačný príjem podľa osobitného predpisu ^{44a)} presahujúci dvojnásobok sumy životného minima pre plnoletú fyzickú osobu ustanoveného osobitným predpisom. ³⁶⁾

(13) Ak je občan s ťažkým zdravotným postihnutím odkázaný na opatrovanie fyzickou osobou uvedenou v odseku 2 poberateľom zvýšenia dôchodku pre bezvládnosť, peňažný príspevok za opatrovanie zistený podľa odsekov 5 až 7, 9 a odseku 10 sa zníži o sumu zvýšenia dôchodku pre bezvládnosť.

(14) Výška peňažného príspevku za opatrovanie sa kráti pomernou časťou o dni, počas ktorých bol občan s ťažkým zdravotným postihnutím v zdravotníckom zariadení za čas dlhší ako 30 dní. Peňažný príspevok za opatrovanie sa kráti o dni počas pobytu občana s ťažkým zdravotným postihnutím v školskom zariadení typu školy v prírode, na rehabilitačnom pobyte alebo rekreačnom pobyte. To neplatí, ak fyzická osoba vykonávala opatrovanie počas pobytu občana s ťažkým zdravotným postihnutím v školskom zariadení typu školy v prírode, na rehabilitačnom pobyte alebo na rekreačnom pobyte. Preplatky možno zúčtovať so sumami peňažného príspevku za opatrovanie poskytnutými v ďalších mesiacoch.

(15) Ak občan s ťažkým zdravotným postihnutím, ktorý bol opatrovaný, zomrie, peňažný príspevok za opatrovanie sa vyplatí v pomernej časti pripadajúcej na tie dni v kalendárnom mesiaci, počas ktorých bolo opatrovanie vykonávané. Ak občan s ťažkým zdravotným postihnutím zomrie v zdravotníckom zariadení pred uplynutím 30-dňovej lehoty

poskytovania zdravotnej starostlivosti, peňažný príspevok za opatrovanie sa vyplatí pomernou časťou za dni v kalendárnom mesiaci do dňa smrti občana s ťažkým zdravotným postihnutím.

TRETIA ČASŤ

ORGANIZÁCIA SOCIÁLNEJ POMOCI

PRVÁ HLAVA

ŠTÁTNE ORGÁNY SOCIÁLNEJ POMOCI A ICH PÔSOBNOSŤ

§ 65

Vymedzenie štátnych orgánov sociálnej pomoci

Štátne orgány sociálnej pomoci sú:

- a) ministerstvo,
- b) Ústredia práce, sociálnych vecí a rodiny,
- c) úrady práce, sociálnych vecí a rodiny,
- d) zrušený od 1.9.2005

§ 66

Pôsobnosť ministerstva

Ministerstvo ako ústredný orgán štátnej správy Slovenskej republiky v oblasti sociálnej pomoci

- a) vypracúva koncepciu sociálnej pomoci,
- b) vypracúva projekty životného minima,
- c) riadi a kontroluje výkon štátnej správy uskutočňovaný Ústrediami práce, sociálnych vecí a rodiny, úradmi práce, sociálnych vecí a rodiny a Centrom pre medzinárodnoprávnu ochranu detí a mládeže v oblasti sociálnej pomoci,
- d) vykonáva v druhom stupni štátnu správu vo veciach, v ktorých v správnom konaní v prvom stupni koná a rozhoduje Ústredie práce, sociálnych vecí a rodiny,
- e) rozhoduje o
 1. vydaní povolenia právnickým osobám a fyzickým osobám na vykonávanie sociálnej prevencie, na poskytovanie sociálneho poradenstva (ďalej len "povolenie"),
 2. zamietnutí žiadosti o vydanie povolenia,
 3. zmene povolenia,
 4. zrušení povolenia,
- f) overuje spôsobilosť právnických osôb a fyzických osôb vykonávať sociálnu prevenciu, poskytovať sociálne poradenstvo,
- g) vedie evidenciu právnických osôb a fyzických osôb, ktorým bolo vydané povolenie,
- h) kontroluje úroveň vykonávania sociálnej prevencie, poskytovania sociálneho poradenstva,
- i) udeľuje predchádzajúci písomný súhlas na zrušenie zariadenia sociálnych služieb alebo na odňatie objektu tohto zariadenia jeho účelu,
- j) vykonáva štátny dozor nad poskytovaním sociálnych služieb, najmä nad dodržiavaním základných ľudských práv a slobôd občanov pri poskytovaní sociálnych služieb,
- k) zabezpečuje medzinárodnú spoluprácu v oblasti sociálnej pomoci,
- l) koordinuje činnosť štátnych orgánov sociálnej pomoci, obcí, samosprávnych krajov a ďalších právnických osôb a fyzických osôb, ktoré pôsobia v sociálnej pomoci,

- m) organizuje a zabezpečuje odbornú prípravu a systematické odborné vzdelávanie zamestnancov v oblasti sociálnej pomoci, ako aj overovanie ich osobitných kvalifikačných predpokladov, určuje rozsah a podmienky odbornej prípravy, ako aj predmet a podmienky skúšky a vydáva osvedčenie o osobitných kvalifikačných predpokladoch.

§ 67

Pôsobnosť krajského úradu

Ústredie práce, sociálnych vecí a rodiny

- a) vypracúva a zverejňuje koncepciu sociálnej prevencie a sociálneho poradenstva vo svojom územnom obvode,
- b) riadi a kontroluje výkon štátnej správy v oblasti sociálnej pomoci uskutočňovaný úradmi práce, sociálnych vecí a rodiny vo svojom územnom obvode,
- c) vykonáva v druhom stupni štátnu správu vo veciach, v ktorých v správnom konaní v prvom stupni koná a rozhoduje úrad práce, sociálnych vecí a rodiny,
- d) kontroluje úroveň poskytovania sociálneho poradenstva a úroveň vykonávania sociálnej prevencie vo svojej pôsobnosti,
- e) vydáva posudok pri rozhodovaní v druhom stupni
 1. na účely poskytovania prepravnej služby, starostlivosti v domove sociálnych služieb, poskytovania bývania a dohľadu v zariadení chráneného bývania a poskytovania starostlivosti v rehabilitačnom stredisku,
 2. o miere funkčnej poruchy, o tom, že ide o občana s ťažkým zdravotným postihnutím, o sociálnych dôsledkoch ťažkého zdravotného postihnutia a navrhuje v ňom formu kompenzácie,
- f) koordinuje vo svojom územnom obvode činnosť štátnych orgánov sociálnej pomoci, obcí, samosprávneho kraja a ďalších právnických osôb a fyzických osôb, ktoré pôsobia v sociálnej pomoci,
- g) plní ďalšie úlohy ustanovené zákonom,
- h) potvrdzuje psychickú schopnosť a fyzickú schopnosť fyzickej osoby vykonávať opatrovanie a psychickú neschopnosť a fyzickú neschopnosť občana s ťažkým zdravotným postihnutím udeliť písomný súhlas na účely § 64a ods. 4.

§ 68

Pôsobnosť úradu práce, sociálnych vecí a rodiny

Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny

- a) rozhoduje
 1. o miere funkčnej poruchy a o tom, že ide o občana s ťažkým zdravotným postihnutím na účely vydania preukazu občana s ťažkým zdravotným postihnutím,
 2. o peňažných príspevkoch na kompenzáciu a o peňažnom príspevku za opatrovanie,
 3. o znížení, zvýšení alebo odňatí peňažného príspevku na kompenzáciu alebo peňažného príspevku za opatrovanie a o zastavení ich výplaty,
 4. o povinnosti občana vrátiť peňažný príspevok na kompenzáciu alebo peňažný príspevok za opatrovanie alebo ich časť, ak sa vyplatili neprávom alebo vo vyššej sume, ako patrili, a o povinnosti občana zaplatiť úhradu za sociálnu službu, ktorá sa poskytla neprávom, bez úhrady alebo za nižšiu úhradu,
 5. o poskytnutí peňažného príspevku na kúpu osobného motorového vozidla pestúnovi v zariadení pestúnskej starostlivosti, ktoré zriadil, a o vrátení tohto peňažného príspevku alebo jeho pomernej časti,

6. o určení a o uvoľnení osobitného príjemcu peňažného príspevku na kompenzáciu v prípadoch ustanovených týmto zákonom,
7. o povinnosti vrátiť finančné prostriedky podľa § 61 ods. 11, 14 a 20,
- b) uzatvára zmluvu o poskytnutí pomôcky podľa § 59 ods. 23,
- c) vydáva posudok
 1. na účely poskytovania prepravnej služby, poskytovania starostlivosti v domove sociálnych služieb, poskytovania bývania a dohľadu v zariadení chráneného bývania a poskytovania starostlivosti v rehabilitačnom stredisku,
 2. o miere funkčnej poruchy, o tom, že ide o občana s ťažkým zdravotným postihnutím, o sociálnych dôsledkoch ťažkého zdravotného postihnutia a navrhuje v ňom formu kompenzácie,
- d) je orgánom,
 1. ktorému občan s ťažkým zdravotným postihnutím predkladá vyhotovenie zmluvy o výkone osobnej asistencie alebo jej kópiu,
 2. ktorý predkladá domovu sociálnych služieb pre deti doklady uvedené v § 94 ods. 2,
 3. po dohode s ktorým môže domov sociálnych služieb pre deti podať podnet na zrušenie ústavnej výchovy,
- e) vykonáva
 1. sociálnu prevenciu,
 2. poradenstvo pri riešení rodinných problémov a sociálnych problémov,
- f) vedie evidenciu
 1. maloletých s ťažkým zdravotným postihnutím,
 2. občanov s ťažkým zdravotným postihnutím, ktorým sa poskytujú sociálne služby alebo peňažné príspevky na kompenzáciu,
 3. zmlúv podľa § 59 ods. 23 a § 63 ods. 4,
- g) vydáva preukaz občana s ťažkým zdravotným postihnutím a vedie evidenciu týchto preukazov,
- h) oznamuje príslušnému úradu práce, že občan vykonáva osobnú asistenciu,
- i) koordinuje vo svojom územnom obvode činnosť štátnych orgánov sociálnej pomoci, obcí, samosprávneho kraja a ďalších právnických osôb a fyzických osôb, ktoré pôsobia v sociálnej pomoci,
- j) dohliada, ako osobitný príjemca plní svoje povinnosti,
- k) plní ďalšie úlohy ustanovené zákonom,
- l) potvrdzuje, či občan spĺňa podmienky na poskytovanie sociálnej služby podľa tohto zákona,
- m) potvrdzuje psychickú schopnosť a fyzickú schopnosť fyzickej osoby vykonávať opatrovanie a psychickú neschopnosť a fyzickú neschopnosť občana s ťažkým zdravotným postihnutím udeliť písomný súhlas na účely § 64a ods. 4.

§ 69

Zrušený od 1.9.2005

Štátny dozor nad poskytovaním sociálnych služieb

§ 69a

Výkon štátneho dozoru

(1) Štát vykonáva dozor nad poskytovaním sociálnych služieb, najmä nad dodržiavaním základných ľudských práv a slobôd občanov^{49b)} pri poskytovaní sociálnych

služieb prostredníctvom ministerstva (ďalej len "orgán štátneho dozoru"). Kontrolné oprávnenia iných orgánov podľa osobitných predpisov tým nie sú dotknuté.

(2) Orgán štátneho dozoru je povinný dozerat' najmä na dodržiavanie tohto zákona a ostatných všeobecne záväzných právnych predpisov pri

- a) poskytovaní sociálnych služieb, najmä pri poskytovaní starostlivosti v zariadeniach sociálnych služieb a spôsobe jej vykonávania z hľadiska dodržiavania základných ľudských práv a slobôd občana v podmienkach poskytovania starostlivosti v zariadení sociálnych služieb,
- b) určovaní životných podmienok v zariadení sociálnych služieb,
- c) rozhodovaní príslušných orgánov, zariadení sociálnych služieb zriadených ako rozpočtové organizácie alebo príspevkové organizácie, obcí a samosprávnych krajov vo veciach sociálnej pomoci v oblasti sociálnych služieb, najmä z hľadiska dodržiavania práv a právom chránených záujmov a povinností občana,
- d) zabezpečovaní nárokov, ktoré vyplývajú z právoplatných rozhodnutí vydaných ministerstvom, obcami a samosprávnymi krajinami podľa tohto zákona a z rozhodnutí vydaných príslušnými súdmi vo veciach sociálnej pomoci na úseku sociálnych služieb,
- e) uzatváraní zmlúv o poskytovaní sociálnej služby subjektom, ktorý poskytuje sociálnu pomoc podľa tohto zákona, medzi občanom a subjektom, ktorý poskytuje sociálnu pomoc podľa tohto zákona.

(3) Orgán štátneho dozoru je ďalej povinný

- a) oznámiť najneskôr v deň začatia štátneho dozoru štatutárnemu zástupcovi príslušného orgánu, zariadeniu sociálnych služieb zriadenému ako rozpočtová organizácia alebo príspevková organizácia, obci, samosprávnemu kraju alebo subjektu, ktorý poskytuje sociálnu pomoc podľa tohto zákona (ďalej len "subjekt, v ktorom sa vykonáva štátny dozor"), predmet a účel výkonu štátneho dozoru a preukázať sa písomným poverením na výkon tohto dozoru spolu s preukazom totožnosti štátnych zamestnancov orgánu štátneho dozoru,
- b) vydať subjektu, v ktorom sa vykonáva štátny dozor, potvrdenie o odobratí prvopisov dokladov a písomností a zabezpečiť ich riadnu ochranu pred stratou, zničením, poškodením a zneužitím; ak tieto prvopisy už nie sú potrebné na ďalší výkon štátneho dozoru, je povinný ich vrátiť tomu, komu boli odobraté,
- c) vypracovať správu o výkone štátneho dozoru (ďalej len "správa") a prerokovať ju so štatutárnym zástupcom subjektu, v ktorom sa vykonáva štátny dozor; ak zistí nedostatky, uloží príslušnému štatutárnemu zástupcovi v správe, aby v určenej lehote prijal opatrenia na odstránenie zistených nedostatkov, predložil písomnú správu o ich splnení vrátane zodpovednosti zamestnancov zodpovedných za zistené nedostatky,
- d) odovzdať správu štatutárnemu zástupcovi subjektu, v ktorom sa vykonáva štátny dozor,
- e) zachovávať mlčanlivosť o skutočnostiach, o ktorých sa dozvedel pri výkone štátneho dozoru, ak nebol od tejto povinnosti písomne oslobodený tým, v koho záujme túto povinnosť má, alebo vo verejnom záujme vedúcim orgánom štátneho dozoru; to neplatí na povinnosti ustanovené osobitným predpisom,^{49c)}
- f) oznámiť podozrenie z trestnej činnosti orgánom činným v trestnom konaní a iné skutočnosti orgánom príslušným podľa osobitných predpisov,^{49d)}
- g) kontrolovať plnenie opatrení na odstránenie zistených nedostatkov,
- h) postupovať pri výkone štátneho dozoru podľa základných pravidiel kontrolnej činnosti podľa osobitného predpisu.^{49e)}

(4) Orgán štátneho dozoru má právo pri vykonávaní činnosti uvedenej v odseku 1

- a) vstupovať do priestorov subjektu, v ktorom sa vykonáva štátny dozor,
- b) požadovať od subjektu, v ktorom sa vykonáva štátny dozor, vytvorenie primeraných materiálnych a technických podmienok na výkon štátneho dozoru,

- c) požadovať od subjektu, v ktorom sa vykonáva štátny dozor, poskytnutie prvopisov dokladov a písomností; vyhotoviť na náklady dozorovaného subjektu primeraný počet fotokópií dokladov, vyjadrení a informácií potrebných na výkon štátneho dozoru v lehote ním určenej,
- d) požadovať od subjektu, v ktorom sa vykonáva štátny dozor, informácie, doklady, písomnosti a vysvetlenia potrebné na posúdenie objektívneho stavu skutočností, ktoré sú predmetom štátneho dozoru,
- e) vyžadovať súčinnosť subjektu, v ktorom sa vykonáva štátny dozor, potrebnú na výkon štátneho dozoru,
- f) ukladať subjektu, v ktorom sa vykonáva štátny dozor, opatrenia na odstránenie zistených nedostatkov.

(5) Výkon štátneho dozoru je skončený v deň prerokovania správy s príslušným štatutárnym zástupcom subjektu, v ktorom sa vykonáva štátny dozor.

§ 69b

Povinnosti subjektu, v ktorom sa vykonáva štátny dozor

(1) Subjekt, v ktorom sa vykonáva štátny dozor, je na požiadanie povinný poskytnúť orgánu štátneho dozoru najmä

- a) potrebné doklady a písomnosti,
- b) potrebné informácie a vysvetlenia, ktoré súvisia s činnosťou subjektu, v ktorom sa vykonáva štátny dozor.

(2) Subjekt, v ktorom sa vykonáva štátny dozor, je povinný

- a) zúčastniť sa na prerokovaní správy,
- b) prijať v určenej lehote opatrenia na odstránenie zistených nedostatkov,
- c) predložiť orgánu štátneho dozoru písomnú správu o splnení opatrení prijatých na odstránenie zistených nedostatkov,
- d) uplatniť právnu zodpovednosť za zistené nedostatky voči zamestnancom zodpovedným za tieto nedostatky.

(3) Subjekt, v ktorom sa vykonáva štátny dozor, je na požiadanie povinný poskytnúť orgánu štátneho dozoru súčinnosť, ktorá zodpovedá povinnostiam podľa odsekov 1 a 2 a vytvorí primerané materiálne a technické podmienky na výkon štátneho dozoru.

§ 69c

Pokuty

(1) Ak subjekt, v ktorom sa vykonáva štátny dozor, nesplní opatrenia na odstránenie zistených nedostatkov v určenej lehote alebo v určenom rozsahu, orgán štátneho dozoru mu môže uložiť pokutu až do 25 000 Sk.

(2) Pokutu podľa odseku 1 možno uložiť do jedného roka odo dňa, keď orgán štátneho dozoru zistil nesplnenie opatrení na odstránenie zistených nedostatkov, najneskôr do troch rokov odo dňa, v ktorom malo byť opatrenie na odstránenie zistených nedostatkov splnené. Na rozhodovanie o pokute sa vzťahujú všeobecné predpisy o správnom konaní.⁶⁵⁾

(3) V rozhodnutí o pokute orgán štátneho dozoru určí lehotu, v ktorej sa má opatrenie na odstránenie zistených nedostatkov splniť a v akom rozsahu. Ak sa v tejto lehote a v tomto rozsahu opatrenie nesplní, možno uložiť pokutu opakovane.

(4) Orgán štátneho dozoru je za nesplnenie povinností podľa § 69b oprávnený uložiť subjektu, v ktorom sa vykonáva štátny dozor, poriadkovú pokutu od 1 000 Sk do 5 000 Sk. Ak povinnosť nebola splnená v určenej lehote alebo v požadovanom rozsahu, poriadkovú pokutu možno uložiť aj opakovane, najviac 20 000 Sk.

§ 70

Osobitné kvalifikačné predpoklady

(1) Predpokladom na výkon niektorých činností v Ústredí práce, sociálnych vecí a rodiny a v úrade práce, sociálnych vecí a rodiny na úseku sociálnej pomoci sú osobitné kvalifikačné predpoklady⁵⁰⁾ popri splnení kvalifikačných predpokladov.⁵¹⁾

(2) Predpokladom na výkon vybraných činností v zariadeniach sociálnych služieb sú osobitné kvalifikačné predpoklady podľa tohto zákona popri splnení kvalifikačných predpokladov.

(3) Osobitné kvalifikačné predpoklady podľa tohto zákona sú súhrnom teoretických vedomostí a praktických schopností ovládať postupy z oblasti sociálnej pomoci a ďalších vedomostí na výkon činnosti.

(4) Osobitné kvalifikačné predpoklady podľa tohto zákona sa vyžadujú u vedúceho zariadenia sociálnych služieb, jeho zástupcu, hlavnej sestry, vedúceho výchovy a u sociálneho pracovníka domova sociálnych služieb a domova dôchodcov.

(5) Osobitné kvalifikačné predpoklady sa preukazujú osvedčením, ktoré vydáva príslušný orgán na základe úspešne vykonanej skúšky po absolvovaní odbornej prípravy podľa odseku 6 alebo po absolvovaní príslušného druhu vzdelania podľa osobitného predpisu.⁵²⁾

(6) Odbornú prípravu na skúšku organizuje príslušný orgán. Rozsah odbornej prípravy a podmienky odbornej prípravy, ako aj predmet a podmienky skúšky určí príslušný orgán v študijnom pláne overovania osobitných kvalifikačných predpokladov podľa tohto zákona.

(7) Osobitné kvalifikačné predpoklady podľa tohto zákona preukazujú vedúci zariadenia sociálnych služieb, jeho zástupca, hlavná sestra, vedúci výchovy a sociálny pracovník domova sociálnych služieb a domova dôchodcov pri nástupe do zamestnania, najneskôr do jedného roka od vymenovania do funkcie alebo od nástupu do zamestnania.

DRUHÁ HLAVA

PÔSOBNOSŤ OBCE A SAMOSPRÁVNEHO KRAJA

§ 71

Pôsobnosť obce

(1) Obec pri výkone svojej samosprávnej pôsobnosti

a) rozhoduje

1. o poskytovaní opatrovateľskej služby podľa § 15 a o úhrade za túto opatrovateľskú službu,
2. o poskytovaní prepravnej služby a o úhrade za túto prepravnú službu,
3. o poskytovaní starostlivosti v zariadení sociálnych služieb, ktoré zriadila ako svoju organizačnú jednotku, o skončení poskytovania starostlivosti v tomto zariadení a o úhrade za poskytnutú starostlivosť v tomto zariadení,
4. o povinnosti občana zaplatiť úhradu za poskytnutú starostlivosť v zariadení sociálnych služieb, ktoré zriadila, ak sa starostlivosť poskytla neprávom, bez úhrady alebo za nižšiu úhradu,
5. o povinnosti občana zaplatiť úhradu za opatrovateľskú službu podľa § 15, ktorá sa poskytla neprávom, bez úhrady alebo za nižšiu úhradu,
6. o povinnosti občana zaplatiť úhradu za prepravnú službu, ktorá sa poskytla neprávom, bez úhrady alebo za nižšiu úhradu,

7. v druhom stupni vo veciach, v ktorých v správnom konaní v prvom stupni koná a rozhoduje zariadenie sociálnych služieb, ktoré zriadila ako rozpočtovú organizáciu alebo príspevkovú organizáciu,
 8. o povinnosti osôb uvedených v § 45 ods. 1 a 2 platiť úhradu za sociálnu službu, ktorú poskytuje, alebo za poskytnutú starostlivosť v zariadení sociálnych služieb, ktoré zriadila ako svoju organizačnú jednotku, a o výške úhrady, ak nedôjde k dohode o úhrade s týmito osobami,
 9. o odňatí sociálnej služby, o zastavení poskytovania sociálnej služby, o znížení alebo o zvýšení úhrady za poskytnutú sociálnu službu a o neplatení úhrady za sociálnu službu,
- b) uzatvára zmluvu o
 1. poskytnutí sociálnej pôžičky,
 2. zabezpečovaní poskytovania sociálnych služieb subjektmi, ktoré poskytujú sociálnu pomoc podľa tohto zákona alebo o zabezpečovaní poskytovania sociálnych služieb inými právnickými osobami, ktoré majú oprávnenie poskytovať sociálne služby a ošetrovateľskú starostlivosť podľa osobitných predpisov,^{52a)}
 - c) zriaďuje a kontroluje zariadenia sociálnych služieb uvedené v § 18 ods. 2 a 4 a môže zriaďovať a kontrolovať zariadenia sociálnych služieb uvedené v § 18 ods. 3,
 - d) poskytuje pomoc občanom pri zabezpečovaní prístrešia,
 - e) vykonáva poradenstvo pri riešení rodinných problémov a sociálnych problémov,
 - f) vyhľadáva občanov, ktorým treba poskytnúť sociálnu pomoc,
 - g) vedie evidenciu občanov, ktorým poskytuje sociálnu pomoc,
 - h) organizuje spoločné stravovanie,
 - i) utvára podmienky na záujmovú činnosť, kultúrnu činnosť a na udržiavanie fyzickej aktivity a psychickej aktivity občanov,
 - j) uzatvára dohodu o
 1. úhrade za sociálnu službu, ktorú poskytuje, alebo za poskytnutú starostlivosť v zariadení sociálnych služieb, ktoré zriadila ako svoju organizačnú jednotku s osobami uvedenými v § 45 ods. 1 a 2,
 2. počte ďalších odoberaných jedál podľa § 20 ods. 5, ak sa občanovi poskytuje starostlivosť v zariadení sociálnych služieb, ktoré zriadila ako svoju organizačnú jednotku,
 - k) oznamuje okresnému úradu občanov, ktorí odmietli zúčastniť sa na vykonávaní menších obecných služieb organizovaných obcou a v jej záujme,
 - l) zabezpečuje prepravu na účely § 62 ods. 3.

(2) Obec môže poskytovať zo svojho rozpočtu subjektu, ktorý poskytuje sociálnu pomoc podľa tohto zákona finančný príspevok alebo jednorazový účelový finančný príspevok.

(3) Obec poskytne finančné prostriedky subjektom uvedeným v odseku 1 písm. b) treťom bode na základe písomnej zmluvy podľa osobitného predpisu.^{52c)}

§ 71a

Pôsobnosť samosprávneho kraja

Samosprávny kraj pri výkone samosprávnej pôsobnosti

- a) vypracúva a zverejňuje koncepciu sociálnych služieb, sociálnej prevencie a sociálneho poradenstva na svojom území,
- b) rozhoduje:
 1. o poskytovaní starostlivosti v zariadení sociálnych služieb, ktoré zriadil ako svoju organizačnú jednotku, o skončení poskytovania starostlivosti v tomto zariadení a o úhrade za poskytnutú starostlivosť v tomto zariadení,

2. o povinnosti občana zaplatiť úhradu za poskytnutú starostlivosť v zariadení sociálnych služieb, ktoré zriadil, ak sa starostlivosť poskytla neprávom, bez úhrady alebo za nižšiu úhradu,
 3. o povinnosti osôb uvedených v § 45 ods. 1 a 2 platiť úhradu za poskytnutú starostlivosť v zariadení sociálnych služieb, ktoré zriadil ako svoju organizačnú jednotku, a o výške úhrady, ak nedôjde k dohode o úhrade s týmito osobami,
 4. o odňatí sociálnej služby, o zastavení poskytovania sociálnej služby, o znížení alebo zvýšení úhrady za poskytnutú sociálnu službu a o neplatení úhrady za sociálnu službu,
 5. o zamietnutí žiadosti právnických osôb a fyzických osôb o registráciu na poskytovanie sociálnych služieb podľa tohto zákona (ďalej len "registrácia"),
 6. o výmaze subjektu, ktorý poskytuje sociálnu pomoc podľa tohto zákona, z registra subjektov, ktoré poskytujú sociálne služby (ďalej len "register"),
 7. o zákaze poskytovať sociálnu službu subjektu, ktorý poskytuje sociálnu pomoc podľa tohto zákona,
- c) rozhoduje v druhom stupni vo veciach, v ktorých v správnom konaní v prvom stupni koná a rozhoduje zariadenie sociálnych služieb, ktoré zriadil ako rozpočtovú organizáciu alebo príspevkovú organizáciu,
- d) zriaďuje a kontroluje zariadenia sociálnych služieb uvedené v § 18 ods. 3,
- e) uzatvára dohodu:
1. o úhrade za poskytnutú starostlivosť v zariadení sociálnych služieb, ktoré zriadil ako svoju organizačnú jednotku, s osobami uvedenými v § 45 ods. 1 a 2,
 2. o počte ďalších odoberaných jedál podľa § 20 ods. 5, ak sa občanovi poskytuje starostlivosť v zariadení sociálnych služieb, ktoré zriadil ako svoju organizačnú jednotku,
- f) prijíma žiadosti o registráciu,
- g) vykonáva zápis do registra, oznamuje vykonanie zápisu do registra, vykonáva výmaz z registra a oznamuje vykonanie výmazu z registra,
- h) vedie register a je orgánom, ktorému
1. subjekt, ktorý poskytuje sociálnu pomoc podľa tohto zákona, predkladá doklady potrebné na jeho registráciu,
 2. nezisková organizácia poskytujúca všeobecne prospešné služby ⁴⁵⁾ oznamuje skutočnosti uvedené v § 74 ods. 4,
 3. subjekt, ktorý poskytuje sociálnu pomoc podľa tohto zákona, oznamuje zmenu poskytovania sociálnej služby a skončenie poskytovania sociálnej služby,
- i) uzatvára zmluvu o poskytovaní finančného príspevku na úhradu nákladov za sociálnu službu, sociálnu prevenciu, sociálne poradenstvo (ďalej len "finančný príspevok") subjektu, ktorý poskytuje sociálnu službu alebo sociálne poradenstvo, alebo vykonáva sociálnu prevenciu na jeho území, zmluvu o poskytovaní finančného príspevku obci a zmluvu o poskytovaní jednorazového účelového finančného príspevku,
- j) kontroluje:
1. úroveň poskytovania sociálnych služieb alebo sociálneho poradenstva a úroveň vykonávania sociálnej prevencie subjektom, ktorí poskytujú sociálnu pomoc podľa tohto zákona,
 2. hospodárenie s finančným príspevkom poskytnutým subjektu, ktorý poskytuje sociálnu pomoc podľa tohto zákona, a obci a kontroluje hospodárenie s jednorazovým účelovým finančným príspevkom poskytnutým subjektu, ktorý poskytuje sociálnu pomoc podľa tohto zákona,
- k) ukladá opatrenia na odstránenie zistených nedostatkov pri výkone pôsobnosti ustanovenej v písmene j) a kontroluje ich plnenie,
- l) plní ďalšie úlohy ustanovené týmto zákonom, ktoré súvisia s poskytovaním sociálnych služieb subjektmi, ktoré poskytujú sociálnu pomoc podľa tohto zákona,

- m) spolupracuje s obcami, úradmi práce, sociálnych vecí a rodiny, Ústredím práce, sociálnych vecí a rodiny, so subjektmi, ktoré poskytujú sociálnu pomoc podľa tohto zákona, a s ďalšími právnickými osobami a fyzickými osobami, ktoré pôsobia v sociálnej pomoci, a koordinuje ich činnosť,
- n) vedie evidenciu zariadení sociálnych služieb vo svojom územnom obvode,
- o) koordinuje činnosť obcí a ďalších právnických osôb a fyzických osôb, ktoré pôsobia v sociálnej pomoci na úseku sociálnych služieb,
- p) organizuje výchovno-rekreačné tábory pre deti,
- r) organizuje spoločné stravovanie.